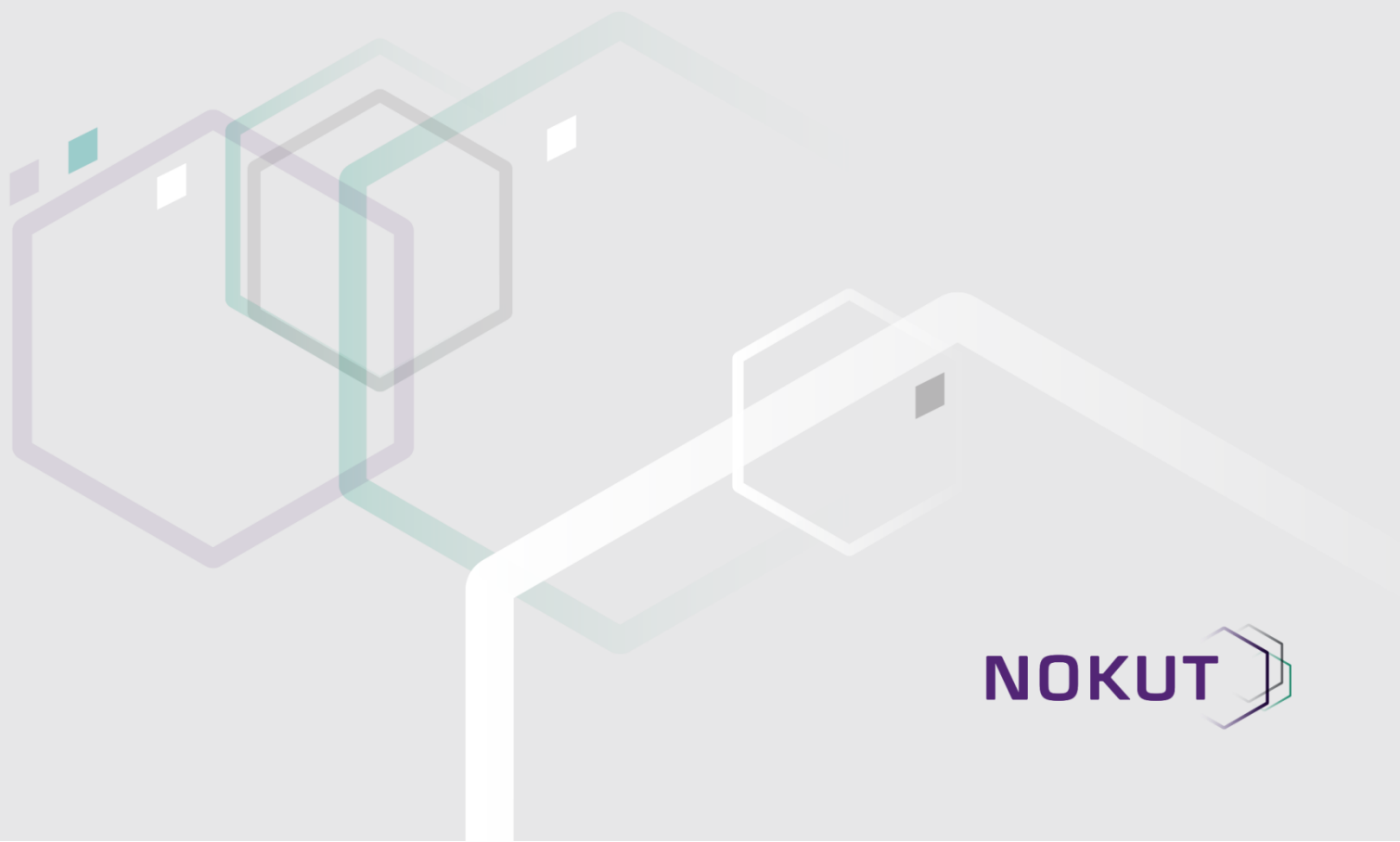

Studiebarometeret: Rapport 6-2018

Studiebarometeret for fagskolestudenter 2018: hovedtendenser

Magnus Strand Hauge og Kristoffer Fretland Øygarden

NOKUT

Forord

NOKUT skal gjennom ulike virkemidler bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i høyere utdanning og fagskoleutdanning. Studentundersøkelsene våre er en del av vår strategiske satsing på å dokumentere tilstanden i sektoren.

Studiebarometeret for universitets- og høyskolestudenter har vært gjennomført hvert år siden 2013 og har etablert seg som en viktig nasjonal undersøkelse. I 2017 fikk NOKUT i oppdrag av Kunnskapsdepartementet å gjennomføre en tilsvarende studentundersøkelse blant fagskolestudenter. Høsten 2017 gjennomførte NOKUT en pilotundersøkelse på et utvalg fagskoler. I april/mai 2018 ble undersøkelsen for første gang gjennomført på alle fagskolene i Norge.

Med Studiebarometeret for fagskolestudenter dekker våre studentundersøkelser alle tertiærutdanninger, det vil si utdanninger som bygger på videregående nivå. Undersøkelsen spør om studentenes oppfatninger om kvalitet i utdanningstilbud ved norske fagskoler. Formålet med undersøkelsene er å gi læresteder, studenter, studiesøkere, myndigheter og andre aktører informasjon om studiekvalitet. Resultater fra undersøkelsene publiseres på www.studiebarometeret.no.

I denne rapporten presenteres hovedresultatene fra Studiebarometeret for fagskoler 2018. I rapporten blir resultatene for alle spørsmålene vist, med unntak av noen få bakgrunnsspørsmål og fritekstsvar.

Oppsummering av hovedfunn

I april 2018 gjennomførte NOKUT for første gang en nasjonal undersøkelse om studiekvalitet som ble sendt ut til ca. 13 500 fagskolestudenter på over 500 utdanningstilbud¹ gitt av 77 fagskoler. Rundt 43 prosent, eller i underkant av 6000 studenter, svarte på undersøkelsen.

Norske fagskolestudenter er fornøyde!

Fagskolestudentene er godt fornøyde med kvaliteten på utdanningstilbudene de går på. Studentene er mest fornøyde med sosialt og faglig læringsmiljø, studiets evne til å inspirere, vurderingsformene og eget engasjement. Studentene er minst fornøyde med muligheter for medvirkning, fysisk læringsmiljø / infrastruktur og organisering av studiet. Forskjellene mellom det studentene er mest og minst fornøyde med er imidlertid små.

Studenter på kortere utdanninger og deltidsutdanninger er mest fornøyde

Studenter på kortere utdanninger er mer tilfredse enn studenter på lengre utdanninger (målt i studiepoeng). De som studerer på deltid er også noe mer tilfredse enn de som tar utdanningen sin på heltid. Studentene er mer tilfredse jo tidligere de er i utdanningsløpet sitt.

Studenter i helse- og sosialfag de mest fornøyde, mens studenter i tekniske fag er de minst fornøyde

I snitt svarer studenter i helse- og sosialfag (4,5) nesten en kategori høyere enn tekniske fag (3,6) på en skala fra 1 til 5 på spørsmålet om overordnet tilfredshet. Forskjellen mellom disse to fagfeltene ser betydelige ut, men blir mindre dersom man tar høyde for at det er store ulikheter i organiseringen av utdanningene i de ulike fagfeltene. Studenter i helse- og sosialfag er utelukkende deltidsstudenter, og de går nesten utelukkende på utdanningstilbud på 60 studiepoeng. Studenter i tekniske fag går på utdanningstilbud som nesten utelukkende er på 120 studiepoeng. I tillegg går et betydelig antall på heltidsutdanninger. Det er imidlertid fortsatt en substansiell forskjell mellom disse to fagfeltene selv når det er tatt høyde for ulikheter i bakgrunnen til studentene og utdanningstilbudene.

Det er betydelig forskjeller i tilfredshet mellom utdanningstilbudene

Selv om de fleste utdanningstilbudene ligger nær det nasjonale gjennomsnittet på 4,0 (på en skala fra 1 til 5, der 5 er mest positiv) i spørsmålet om overordnet tilfredshet, er en ikke ubetydelig andel av utdanningstilbudet et stykke under det nasjonale snittet. Omtrent 11 % av utdanningstilbudene har en snittscore på eller under midtpunktet på 3.

Fagskolestudentene er tilfredse med arbeidslivsrelevansen

Omtrent 80 % av studenten svarer positivt på spørsmålet om at studiet de går på er relevant for arbeidslivet. Noen fagskolestudenter (16 %) opplyser imidlertid at utdanningstilbudet i liten eller mindre grad gir kompetanse som gjør at man kan gå rett ut i arbeidslivet uten ytterligere utdanning. Dette gjelder spesielt studenter innenfor kreative fag og mediefag. Blant disse opplyser imidlertid nesten 50 % at de planlegger å ta bachelorgrad eller annen universitets- og høyskoleutdanning.

---

¹ Utdanningstilbud er termen NSD bruker på NOKUT-godkjente fagskoletilbud¹. Dersom samme utdanning på en fagskole gis på ulike studiesteder eller i ulike undervisningsformer (f.eks. ved institusjonen eller på nett) eller tilbys med ulik progresjon (heltid eller deltid) så regnes det som ulike utdanningstilbud.

Fagskolestudentene har høy arbeidsbelastning

Fagskolestudentene oppgir en total arbeidsbelastning, inkludert betalt arbeid, på godt over 40 timer i uken. Heltidsstudentene oppgir at de i snitt per uke bruker over 38 timer på studiet og over 5 timer på betalt arbeid. Deltidsstudentene oppgir en enda større totalbelastning. Disse studentene oppgir at de i snitt bruker over 20 timer på studiene sine og 28 timer på betalt arbeid i uken.

Innhold

1	Innledning	1
1.1	Om Studiebarometeret for fagskolestudenter	1
1.2	Om rapporten	1
1.3	Hva menes med og fagfelt- og utdanningstilbudsnivå?.....	2
2	Hvem er fagskolestudentene?	4
2.1	Bakgrunnsinformasjon og representativitet.....	4
2.2	Betydelige forskjeller i studentenes bakgrunn mellom fagfelt	4
3	Overordnet tilfredshet	6
3.1	Overordnet tilfredshet fordelt på utdanningstilbud	7
4	Spørsmålsbatterier	9
4.1	Undervisning og veiledning.....	9
4.2	Studie- og læringsmiljø	10
4.3	Organisering av studiet	13
4.4	Medvirkning	14
4.5	Inspirasjon	16
4.6	Eget engasjement	17
4.7	Arbeidslivsrelevans	18
4.8	Vurderingsformer	20
4.9	Forventninger fra lærerne	21
4.10	Praksis.....	23
4.11	Undervisnings- og arbeidsformer	26
4.12	Tidsbruk.....	28
4.13	Valg av studium.....	29
5	Dypdykk i utvalgte temaer	31
5.1	Hva er viktig for studentenes overordnede tilfredshet?.....	31
5.2	Hva kan forklare forskjeller i overordnet tilfredshet mellom fagfelt?.....	32
5.3	Arbeidslivsrelevans, arbeidserfaring og videre utdanningsplaner.....	35

1 Innledning

1.1 Om Studiebarometeret for fagskolestudenter

I 2017 ga Kunnskapsdepartementet (KD) NOKUT i oppdrag å gjennomføre Studiebarometeret for fagskolestudenter. Oppdraget besto i å gjennomføre en pilotundersøkelse høsten 2017 med forventninger om en fullskalaundersøkelse i 2018. Fullskalaundersøkelsen ble bekreftet i tildelingsbrevet fra KD til NOKUT i 2018. Oppdraget bestod også i å legge ut informasjon fra undersøkelsen på utdanningstilbudsnivå i en nettportal.

Undersøkelsen ble gjennomført i april og mai 2018. En lenke til spørreskjemaet ble sendt til alle fagskolestudenter som hadde studert mer enn ett semester og til enkelte fagskolestudenter som var i sitt første studiesemester. Totalt inngikk omtrent 13 500 studenter fra 77 fagskoler og over 500 utdanningstilbud i populasjonen. Studenter fra samtlige fagskoler med unntak av en deltok i undersøkelsen. 5724 studenter svarte på undersøkelsen, noe som tilsvarer 43 % av populasjonen. Detaljer i gjennomføringen av spørreundersøkelsen beskrives i en separat rapport. Resultatene for hvert utdanningstilbud² publiseres på www.studiebarometeret.no/no/fagskole den 26. september 2018.

Det samme skjemaet ble sendt til alle studenter, uavhengig av type utdanningstilbud. Unntaket var noen mindre variasjoner i spørsmål om fysisk læringsmiljø. Hvilket spørsmål studentene fikk om dette temaet var avhengig av om man gikk på ett nett-, samlings- eller campusbasert studium. Spørreskjemaet bestod av om lag 100 spørsmål, som primært handlet om studentens oppfatning av studiekvaliteten på utdanningstilbudet sitt. Vi spurte blant annet om synspunkter på studie- og læringsmiljø, undervisning og veiledning og arbeidslivsrelevans. I tillegg dekket vi dimensjonen studentinvolvering ved at studentene fikk en del spørsmål om motivasjon, studieinnsats og forventninger. Spørreskjemaet bestod både av spørsmål og påstander. I denne rapporten blir termen *spørsmål* brukt om begge. Spørsmålene ble i all hovedsak besvart ved hjelp av en fem-delt skala (fra «Ikke tilfreds» til «Svært tilfreds», fra «Ikke enig» til «Helt enig» eller fra «I liten grad» til «I stor grad») med en vet ikke-kategori. Unntakene er bakgrunnsspørsmålene om studenten (kjønn, arbeids- og utdanningserfaring mm), spørsmålene om studieinnsats, der et timetall skrives inn, spørsmålene om undervisnings- og arbeidsformer og spørsmål om valg av studium.

Denne rapporten omhandler de overordnede resultatene fra spørreundersøkelsen i 2018.

1.2 Om rapporten

I denne rapporten er det resultatene fra undersøkelsen som står sentralt. Bakgrunnen for en del valg som er gjort i forbindelse med gjennomføringen av undersøkelsen er dokumentert i rapporten fra pilotundersøkelsen som ble gjennomført høsten 2017³. Dette gjelder blant annet valg av spørsmål og utvalg.

---

² Nettportalen viser bare svardata på utdanningstilbud som tilfredsstiller terskelverdiene våre for svarprosent og antall svarende, som er satt ut fra krav til robusthet og anonymitet. Hovedregelen er at minst 10 studenter skal ha svart for at vi viser svardata.

³ https://www.nokut.no/globalassets/studiebarometeret/2018/fagskole/studiebarometeret_fagskolestudenter_2017_-_gjennomforing_resultater_pilotundersokelse_3-2018.pdf

Denne rapporten er bygget opp rundt de ulike delene av spørreskjemaet. I kapittel 2 blir bakgrunnsinformasjon om fagskolestudentene presentert. Noe av denne informasjonen har vi mottatt fra NSD/DBH, mens annen informasjon er gitt av studentene selv i spørreskjemaet. I dette kapitlet blir det også sett nærmere på undersøkelsens representativitet. Spørreskjemaet inneholder ett enkeltspørsmål om studentenes overordnede tilfredshet. Svarene på dette spørsmålet blir gjennomgått i kapittel 3.

Resten av spørsmålene i undersøkelsen er sortert i ulike temaer. Hvert tema inneholder ett eller to spørsmålsbatterier, det vil si sett av spørsmål som sammen forteller noe om temaet som helhet. Disse temaene gjennomgås hver for seg egne delkapitler i kapittel 4. Gjennomgangen i kapittel 4 er i all hovedsak deskriptiv og de ulike delkapitlene er bygget opp på mer eller mindre samme måte. Det vises gjennomsnittsverdier og svarfordeling på hvert spørsmål. For de fleste spørsmålene er det mulig å svare «vet ikke / ikke relevant». Disse er tatt ut av både gjennomsnittsberegningen og svarandelene som vises. Andelen som svarer «vet ikke / ikke relevant» blir imidlertid kommentert for enkelte av spørsmålene. Spørsmålene innenfor hvert tema slås sammen til en indeksverdi for temaet som helhet. I den sammenheng er det gjort faktoranalyser som viser at indeksene som presenteres i denne rapporten er statistisk valide. Disse analysene blir publisert i en egen rapport på et senere tidspunkt.

Kapittel 5 består av analyser av temaer som vi har valgt å se nærmere på. Det første av disse er en gjennomgang av hvilke av indeksene som har størst betydning for studentenes overordnede tilfredshet. Deretter har vi gjort en analyse hvor vi ser nærmere på hva som kan forklare forskjeller mellom ulike fagfelt. Her ser vi først og fremst på forskjellene i tilfredshet mellom studenter i helse- og sosialfag og studenter i tekniske fag. I den siste analysen går vi nærmere inn på spørsmålene om arbeidslivsrelevans og ser på om arbeidserfaring og studentenes videre utdanningsplaner har noe å si for hvordan studentene vurderer dette. I tabellen er det også oversikt over antall svarende og svarprosent i hvert av fagfeltene.

1.3 Hva menes med og fagfelt- og utdanningstilbudsnivå?

I denne rapporten presenteres resultatene i all hovedsak på to nivåer. Vi ser både på nasjonale tall, i tillegg bryter vi opp resultatene på ulike fagfelt. Grupperingen «fagfelt» er en kategorisering av de utdanningstilbudene som tilbys basert på NUS-kodeverket som driftes av Statistisk sentralbyrå (SSB). En oversikt over fagfeltene finnes i tabell 1.1. I og med at NUS-kodeverket benyttes på alle nivåer i utdanningssystemet, er ikke navnene på fagfeltene i alle tilfeller treffende for hva slags fagskoleutdanninger som inngår i dem. I denne rapporten har vi derfor endret navn på fagfeltene slik at de er mer beskrivende for fagskoleutdanningene som inngår i dem. Disse er også vist i tabell 1.1 sammen med data om størrelsen på utvalget, antall svarende og svarprosent. Merk at det i noen av fagfeltene også inngår enkelte utdanningstilbud som ikke passer under det navnet vi bruker på dem. Det er imidlertid her snakk om svært få utdanningstilbud og studenter på disse, slik at dette ikke har noen avgjørende betydning for tolkningen av resultatene på fagfeltnivå. I stedet for å lage en ny kategorisering hvor disse sorteres ut i eventuell egne kategorier så har vi i denne rapporten for enkelthets skyldt valgt å holde oss til NUS-kodeverket. I framtidige analyser vil vurdere å benytte andre kategoriseringer.

Utgangspunktet for denne undersøkelsen at resultater skal presenteres på utdanningstilbudsnivå da det er tilfredsheten med utdanningstilbudene studentene blir spurt om i undersøkelsen. Det er på dette nivået resultatene har mest verdi, og det er nettopp derfor dette nivået som står i fokus i portalen på

Studiebarometeret.no. Denne rapporten har et overordnet perspektiv hvor vi forsøker å si noe om fagskolestudentenes tilfredshet med utdanningen på et nasjonalt nivå. Selv om det derfor ikke fokuseres på utdanningstilbudene i denne rapporten så vises det til dette nivået enkelte ganger. Utdanningstilbud er termen NSD bruker på NOKUT-godkjente fagskoletilbud⁴. Dersom samme utdanning på en fagskole gis på ulike studiesteder eller i ulike undervisningsformer (f.eks. ved institusjonen eller på nett) eller tilbys med ulik progresjon (heltid eller deltid) så regnes det som ulike utdanningstilbud.

Tabell 1.1: Oversikt over fagfeltene og svarstatistikk per fagfelt. Tabellen viser også omskrevne fagfeltnavn som brukes i denne rapporten.

Fagfelt (NUS)	Fagfeltnavn brukt i denne rapporten	Antall spurte	Antall svarende	Svarprosent
Helse-, sosial- og idrettsfag	Helse- og sosialfag	3024	1205	40 %
Humanistiske og estetiske fag	Kreative fag	1686	805	48 %
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	Pedagogiske fag	133	66	50 %
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	Tekniske fag	6026	2671	44 %
Primærnæringsfag	Primærnæringsfag	137	64	47 %
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	Samferdsels- og sikkerhetsfag	986	378	38 %
Samfunnsfag og juridiske fag	Mediefag	222	88	40 %
Økonomiske og administrative fag	Økonomiske og administrative fag	1193	447	37 %

⁴ <https://dbh.nsd.uib.no/fagskole/dokumentasjon/tabell.action?tabellId=521>

2 Hvem er fagskolestudentene?

2.1 Bakgrunnsinformasjon og representativitet

Tabell 2.1 viser en oversikt over enkelte bakgrunnsvariabler. Cirka 40 % av fagskolestudentene er kvinner, snittalderen er rundt 31 år, cirka 40 % tar studiet sitt på heltid og litt over 60 % følger utdanningstilbud som tilbys fysisk ved fagskolen (campusbasert undervisning). Nesten halvparten av studentene studerer tekniske fag. Deretter følger helse- og sosialfag kreative fag. De tre klart minste fagfeltene er pedagogiske fag, primærnæringsfag og mediefag.

Tabell 2.1: Bakgrunnsvariabler, fordelt på alle mottakere / kun svarende

Bakgrunnsvariabel	Alle mottakere	Svarende
<i>Kjønn (kvinne)</i>	41,5 %	42,1 %
<i>Alder (gjennomsnitt)</i>	30,9	31,2
<i>1. semester</i>	2,3 %	2,7 %
<i>Heltid</i>	41,5 %	47,7 %
<i>Campusbasert undervisning</i>	62,6 %	68,7 %
<i>Samlingsbasert undervisning</i>	23,2 %	22,2 %
<i>Nettundervisning</i>	14,2 %	9,1 %
Fagfelt		
<i>Helse- og sosialfag</i>	22,6 %	21,1 %
<i>Kreative fag</i>	12,6 %	14,1 %
<i>Pedagogiske fag</i>	1,0 %	1,2 %
<i>Tekniske fag</i>	45,0 %	46,7 %
<i>Primærnæringsfag</i>	1,0 %	1,1 %
<i>Samferdsels- og sikkerhetsfag</i>	7,4 %	6,6 %
<i>Mediefag</i>	1,7 %	1,5 %
<i>Økonomiske og administrative fag</i>	8,9 %	7,8 %

Det er kun mindre forskjeller mellom hele utvalget og de studentene som valgte å svare på undersøkelsen. Av de svarende er det en noe større andel heltidsstudenter enn det er blant mottakerne. I tillegg svarer studenter som går på utdanningstilbud som tilbys ved institusjonen på undersøkelsen i noe større grad enn nettstudenter og studenter som går på samlingsbaserte utdanninger. Som en følge av at de fleste studentene i første studiemester er tatt ut av utvalget er ikke undersøkelsen representativ for alle fagskolestudenter. Den kan imidlertid sies å være representativ for fagskolestudenter som er på andre eller senere semestre i utdanningsprosessen.

2.2 Betydelige forskjeller i studentenes bakgrunn mellom fagfelt

Tabell 2.2 viser bakgrunnsinformasjon om studentene fordelt på de tre største fagfeltene: tekniske fag, helse- og sosialfag og kreative fag. Oversikten viser betydelige forskjeller mellom studentene i disse tre fagfeltene. Studenter i tekniske fag er nesten utelukkende menn, de har en gjennomsnittsalder på 29 år og er jevnt fordelt på heltids- og deltidsstudier og samlings- og campusbaserte studier. Nesten alle har relevant arbeidserfaring og går på utdanninger med et omfang på 120 studiepoeng.

Studentene i helse- og sosialfag har også i all hovedsak relevant arbeidserfaring. Her stopper imidlertid likhetene med studentene i tekniske fag. Studentene i helse- og sosialfag er nesten utelukkende kvinner og aldersnittet er på 39 år. Alle går på deltidsutdanninger, og de fleste følger undervisning på et campus. Samtidig studerer nesten en fjerdedel over nett. Nesten alle utdanningstilbudene har et omfang på 60 studiepoeng.

I de kreative fagene er det også en overvekt av kvinner, men det er mer balanse mellom kjønnene enn det er i de to andre fagfeltene. Aldersnittet er på 25 år og derfor lavere enn både tekniske og helse- og sosialfag. Nesten alle går på heltidsutdanninger, følger undervisning på campus og går på utdanningstilbud med et omfang på 120 studiepoeng. Under en tredjedel har relevant yrkeserfaring, og over halvparten sier de ønsker å ta mer utdanning etter at de har fullført utdanningen de gikk på ved undersøkelsestidspunktet.

Tabell 2.1: Bakgrunnsvariabler, fordelt på fagfelt

Bakgrunnsvariabel	Tekniske fag	Helse- og sosialfag	Kreative fag
<i>Kjønn (kvinne)</i>	5,8 %	90,3 %	68,8 %
<i>Alder (gjennomsnitt)</i>	29,0	39,0	24,9
<i>Heltid</i>	43,1 %	0,0 %	94,2 %
<i>Campusbasert undervisning</i>	56,1 %	63,6 %	90,2 %
<i>Samlingsbasert undervisning</i>	39,7 %	13,7 %	0,0 %
<i>Nettundervisning</i>	4,2 %	22,7 %	9,8 %
<i>60 studiepoeng</i>	6,1 %	90,2 %	16,3 %
<i>120 studiepoeng</i>	91,6 %	0,7 %	81,4 %
<i>Har relevant arbeidserfaring</i>	90,0 %	89,6 %	29,7 %
<i>Planlegger mer utdanning</i>	28,1 %	30,1 %	51,6 %
<i>Planlegger mer utdanning (UH)</i>	21,6 %	18,1 %	46,7 %
<i>Tre viktigste grunner til valg av studium</i>	Faglig interesse Påbygning på fag/svennebrev Forventet arbeid etter studiet	Faglig interesse Studere deltid Påbygning på fag/svennebrev	Faglig interesse Forventet arbeid etter studiet Studiet finnes få steder

3 Overordnet tilfredshet

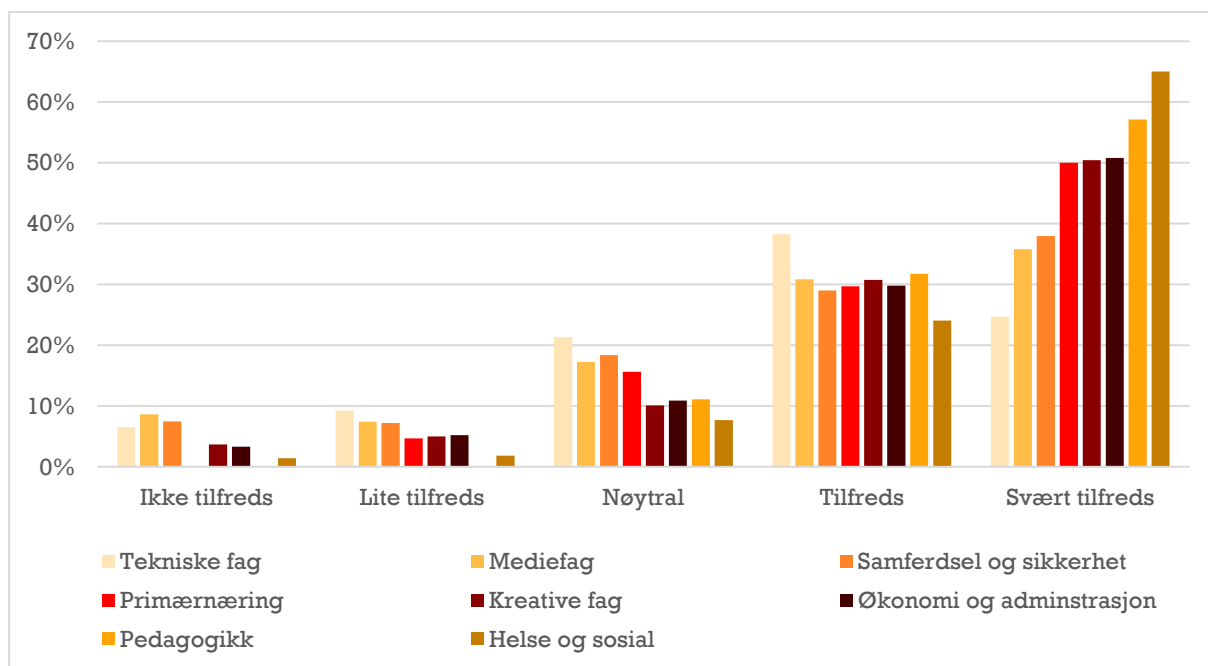
Spørsmålet om overordnet tilfredshet («Jeg er, alt i alt, fornøyd med studiet jeg går på») kommer omtrent halvveis ut i spørreskjemaet. Studentene indikerer grad av enighet på en fem-delt skala. Dersom hvert punkt på den fem-delte skalaen gis verdier fra en til fem, hvor fem er mest positivt, svarer studentene i gjennomsnitt 4,0 på dette spørsmålet. Med 3 som midtpunkt på skalaen indikerer dette at fagskolestudentene er fornøyde med utdanningstilbudene sine. Tabell 3.1 viser gjennomsnittsverdier på de ulike fagfeltene. Snittverdien er over 3 i alle fagfeltene, noe som tyder på at studentene i all hovedsak er fornøyde i alle fagfelt. Det er likevel relativt store forskjeller mellom noen av fagfeltene som det verdt å undersøke nærmere.

Tabell 3.1: Overordnet tilfredshet på fagfeltnivå. Gjennomsnittsverdier, antall svarende og svarprosent

Fagfelt	Overordnet tilfredshet	Antall svarende
Helse- og sosialfag	4,5	1194
Pedagogiske fag	4,5	66
Primærnæringsfag	4,3	50
Kreative fag	4,2	805
Økonomiske og administrative fag	4,1	370
Samferdsels- og sikkerhetsfag	3,8	346
Mediefag	3,8	88
Tekniske fag	3,6	2652
Nasjonalt	4,0	5571

Figur 3.1 viser svarfordelingen for overordnet tilfredshet for studenter fordelt på de ulike fagfeltene. Den viser at de fleste studentene i alle fagfeltene er tilfredse eller svært tilfredse med utdannings-tilbudet sitt. Figuren viser også tydelige forskjeller mellom fagfeltene. Omtrent to tredjedeler av studentene i helse- og sosialfag sier at de er svært tilfredse med utdanningstilbudet sitt, mens under en tredjedel av studentene på tekniske fag mener det samme. Samtidig ser vi at noe av dette kan forklares ved at en stor andel av studentene innenfor tekniske fag velger kategorien «tilfreds» i stedet for «svært tilfreds». Figuren viser også at nesten en sjettedel av studentene innenfor fagfeltene tekniske fag, mediefag og samferdsels- og sikkerhetsfag er lite eller ikke tilfredse med utdanningstilbudet sitt. Av studentene på helse- og sosialfagene er det kun en av 30 som mener det samme.

Spørsmålet om overordnet tilfredshet oppnår gjennomgående høyere score enn de andre spørsmålene i skjemaet. Dette skyldes trolig at det er andre forhold enn de vi spør om som påvirker total tilfredshet. Det kan blant annet være ikke-faglige forhold som bosituasjon, fritidstilbud og generell trivsel. Grad av fornøydhet hos studentene kan også ha en sammenheng med hvilke forventninger og motivasjon studentene hadde da de begynte på utdanningstilbudet samt deres eget og medstudentenes faglige nivå. I kapittel 5.1 ser vi nærmere på hva som er viktigst for den overordnede tilfredsheten av de temaene det spørres om i undersøkelsene. De ulike temaene blir vist som indekser og blir presentert i kapittel 4.

Figur 3.1: Overordnet tilfredshet - svarfordeling fordelt på fagfeltene

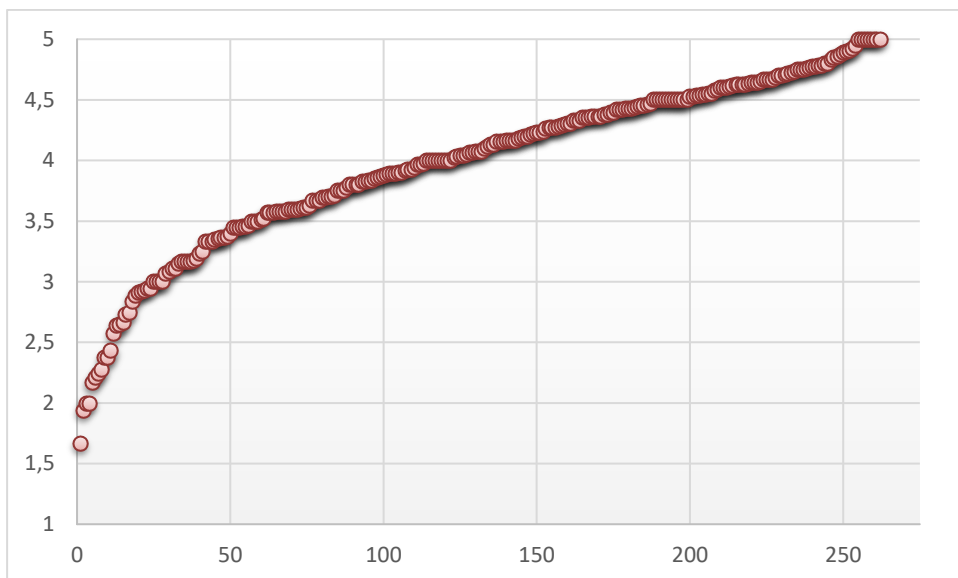
3.1 Overordnet tilfredshet fordelt på utdanningstilbud

I denne delen ser vi på overordnet tilfredshet og variasjonen på utdanningstilbudsnivå.

På utdanningstilbudsnivå ser vi større variasjon i studentenes overordnede tilfredshet enn på fagfeltnivå. Figur 3.2 viser gjennomsnittsscoren (skala fra 1–5) per utdanningstilbud blant de utdanningstilbudene som har nok svarende i 2018 til at de når terskelverdiene våre for visning i portalen⁵.

Hver prikk i figur 3.2 representerer ett utdanningstilbud. Selv om gjennomsnittlig verdi på de aller fleste utdanningstilbudene ligger rundt 4,0, ligger ikke ubetydelige andeler et godt stykke over og under gjennomsnittet. Alle fagfelt hadde en snittverdi på mellom 3,6 og 4,5. På utdanningstilbudsnivå varierer snittet fra 1,7 til 5. Omtrent halvparten av utdanningstilbudene ligger over eller under den høyeste eller laveste gjennomsnittsverdien for fagfeltene. 29 % av utdanningstilbudene har en snittverdi på 4,5 eller høyere. Samtidig har 23 % av utdanningstilbudene en snittverdi på 3,5 eller lavere. 11 % av utdanningstilbudene har en snittverdi på 3 eller lavere. Disse tallene viser en ikke ubetydelig variasjon mellom utdanningstilbud og er en indikasjon på at Studiebarometeret kan være egnet til å avdekke både styrker og utfordringer på de enkelte utdanningstilbudene.

⁵ Nettportalen viser bare svardata på utdanningstilbud som tilfredsstillter terskelverdiene våre for svarprosent og antall svarende, som er satt ut fra krav til robusthet og anonymitet. Hovedregelen er at minst 10 studenter skal ha svart for at vi viser svardata.

Figur 3.2: Overordnet tilfredshet (gjennomsnittscoren) per utdanningstilbud. Den horisontale akse viser antallet utdanningstilbud som har nok svarende til at de t når terskelverdiene for visning i portalen.

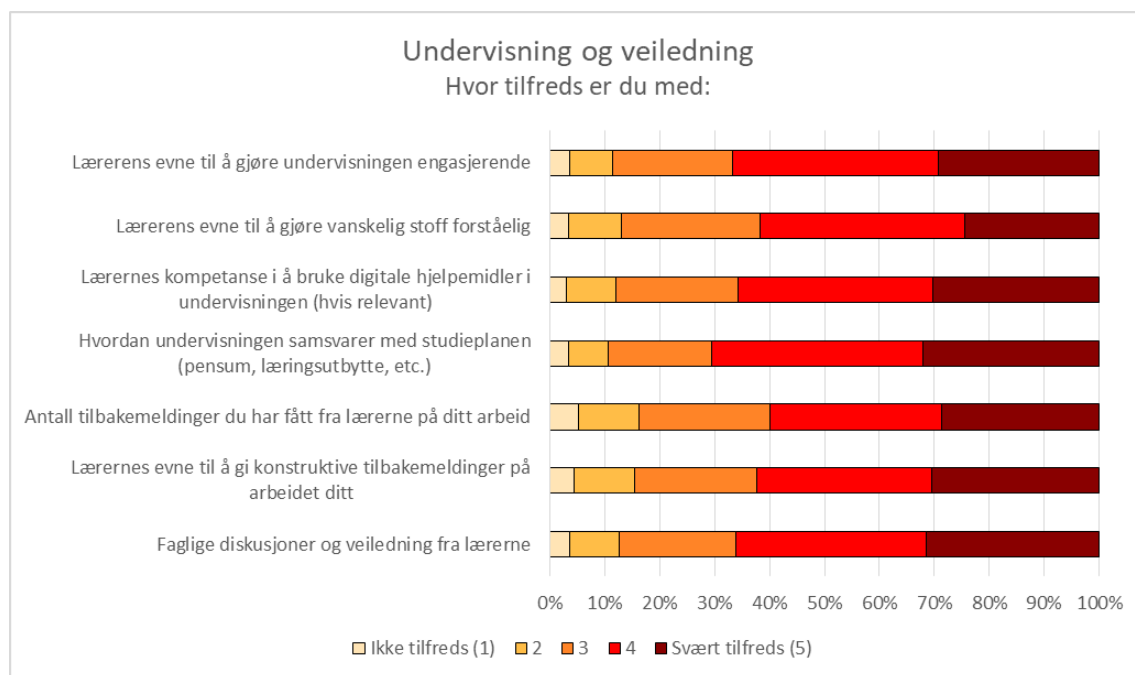
4 Spørsmålsbatterier

4.1 Undervisning og veiledning

Spørsmålene i dette batteriet tar sikte på å måle oppfattet kvalitet av den undervisningen og veiledningen studentene får fra de faglig ansatte. Tabell 4.1 viser gjennomsnittsverdiene på en skala fra 1 til 5. Svarene viser at studentene er fornøyde med undervisningen og veiledningen de får og det er kun små forskjeller i snittverdier mellom spørsmålene. Samtidig vurderer studentene undervisningen og veiledningen noe lavere enn overordnet tilfredshet, og på enkelte utdanningstilbud gir studentene lav score på disse spørsmålene.

Tabell 4.1: Undervisning og veiledning - gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

Hvor tilfreds er du med:	Snitt	N	sd
Lærernes evne til å gjøre undervisningen engasjerende	3,8	5712	1,1
Lærernes evne til å gjøre vanskelig stoff forståelig	3,7	5707	1,0
Lærernes kompetanse i å bruke digitale hjelpemidler i undervisningen (hvis relevant)	3,8	5691	1,1
Hvordan undervisningen samsvarer med studieplanen (pensum, læringsutbytte etc.)	3,9	5696	1,0
Antall tilbakemeldinger du har fått fra lærerne på ditt arbeid	3,7	5700	1,2
Lærernes evne til å gi konstruktive tilbakemeldinger på arbeidet ditt	3,7	5699	1,1
Faglige diskusjoner og veiledning fra lærerne	3,8	5704	1,1
Undervisning og veiledning - indeks	3,8		

Figur 4.1: Undervisning og veiledning – svarfordeling

Figur 4.1 viser svarfordelingen hvor svarkategoriene går fra «Ikke tilfreds (1)» til «Svært tilfreds (5)». Denne viser også at det kun er små forskjeller mellom de ulike spørsmålene innenfor dette temaet. Det spørsmålet som flest av studentene (70 %) sier seg tilfredse med er spørsmålet om hvordan undervisningen samsvarer med studieplanen. Spørsmålet som har den laveste andelen (60 %) tilfredse studenter er spørsmålet om tilfredshet med antall tilbakemeldinger studentene har fått fra lærerne på sitt arbeid. Det var også mulig å svare «Vet ikke / Ikke relevant». Andelen som svarte dette på disse spørsmålene var lav, i all hovedsak mellom 1 og 2 %. Unntaket er spørsmålet om lærernes kompetanse i å bruke digitale hjelpemidler i undervisningen. Her var det litt over 5 % som svarte «Vet ikke / ikke relevant».

Tabell 4.2 viser gjennomsnittsverdiene for indeksen Undervisning og veiledning, fordelt på fagfelt. Vi ser at det er noe variasjon på tvers av fagfelt med henhold til hvor tilfredse studentene er med undervisning og veiledning. Helse- og sosialfag scorer høyest (4,3), mens tekniske fag har det laveste snittet (3,4).

Tabell 4.2: Undervisning og veiledning – gjennomsnitt indeks, fordelt på fagfelt.

Fagfelt	Undervisning og veiledning
Helse- og sosialfag	4,3
Kreative fag	4,1
Pedagogiske fag	4,0
Økonomiske og administrative fag	3,9
Mediefag	3,8
Primærnæringsfag	3,8
Samferdsels- og sikkerhetsfag	3,6
Tekniske fag	3,4

4.2 Studie- og læringsmiljø

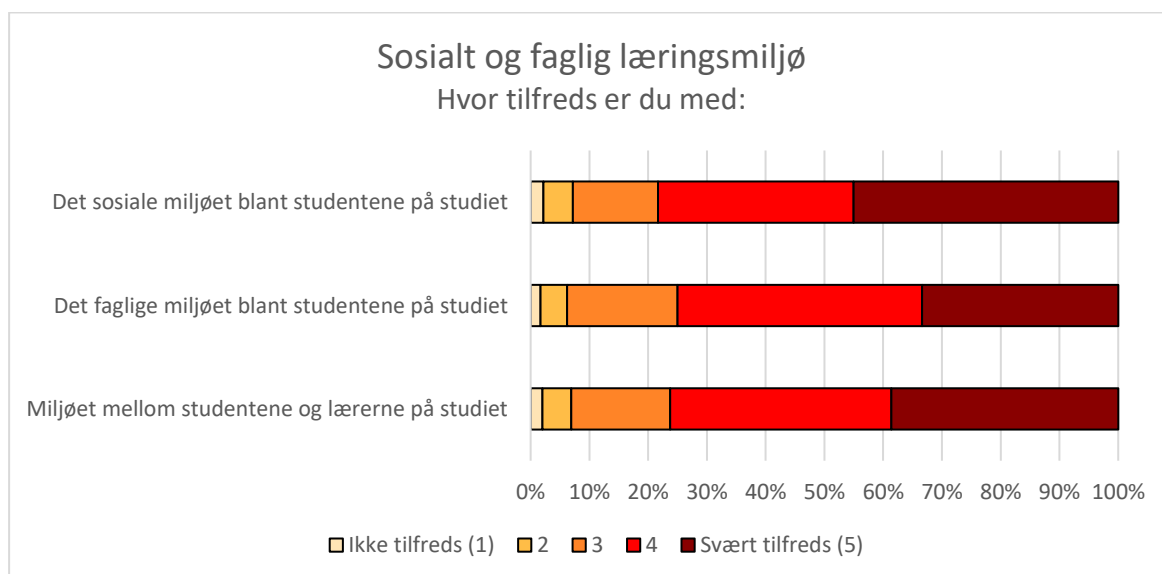
Spørsmålene om studie- og læringsmiljø ble presentert på to ulike sider i spørreundersøkelsen. De tre første spørsmålene handlet om faglig og sosialt læringsmiljø, mens de fem siste handlet om fysisk læringsmiljø og infrastruktur. De to første av spørsmålene om fysisk læringsmiljø ble ikke stilt til studenter på nettutdanninger, mens det siste ikke ble stilt til studenter som følger undervisning på campus. Fagskolestudentene er fornøyde med det sosiale og faglige læringsmiljøet. De er derimot noe mindre fornøyde med det fysiske læringsmiljøet, selv om resultatene er jevnt over gode også her.

Figur 4.2 og 4.3 viser svarfordelingen på de enkelte spørsmålene. Respondentene kunne svare på hvert spørsmål på en skala fra 1–5, der 1 er «ikke tilfreds» og 5 er «svært tilfreds». Det var også mulig å svare «vet ikke / ikke relevant». Over 75 % av studentene svarer 4 eller 5 på alle enkeltspørsmålene under sosialt og faglig læringsmiljø, mens over 60 % svarer 4 eller 5 på spørsmålene om fysisk læringsmiljø. Det er kun mindre forskjeller mellom spørsmål innad i de to spørsmålsbatteriene.

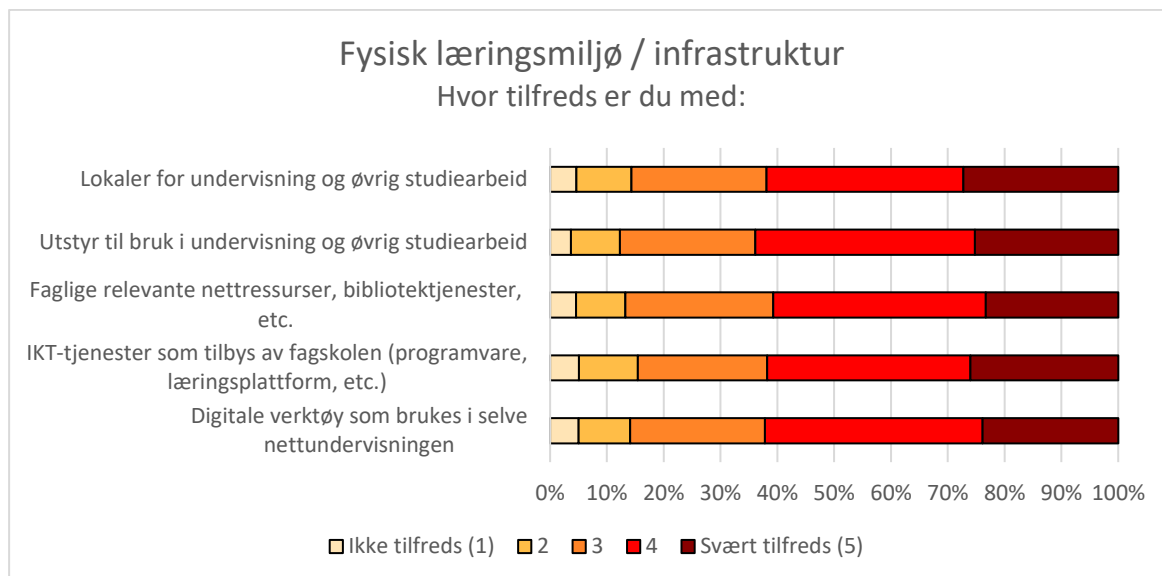

Tabell 4.3: Studie- og læringsmiljø. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd).

Hvor tilfreds er du med:	Snitt	N	sd
Det sosiale miljøet blant studentene på studiet	4,1	5682	1,0
Det faglige miljøet blant studentene på studiet	4,0	5673	0,9
Miljøet mellom studentene og lærerne på studiet	4,1	5679	1,0
Sosialt og faglig læringsmiljø - indeks	4,1		
Lokaler for undervisning og øvrig studiearbeid	3,7	5123	1,1
Utstyr til bruk i undervisning og øvrig studiearbeid	3,7	5113	1,0
Faglige relevante nettressurser, bibliotekstjenester etc.	3,7	5624	1,1
IKT-tjenester som tilbys av fagskolen (programvare, læringsplattform etc.)	3,7	5631	1,1
Digitalt verktøy som brukes i selve nettundervisningen.	3,7	1767	1,1
Fysisk læringsmiljø / infrastruktur – indeks	3,7		
Studie- og læringsmiljø – total indeks	3,8		

Figur 4.2: Sosialt og faglig læringsmiljø, svarfordeling.

Figur 4.3: Fysisk læringsmiljø / infrastruktur, svarfordeling.

Tabell 4.3 og 4.4 viser gjennomsnittsverdiene for indeksene sosialt og faglig læringsmiljø, og fysisk læringsmiljø/infrastruktur, fordelt på fagfelt. Også her ser vi variasjon på tvers av fagfeltene. På sosialt og faglig læringsmiljø scorer primærnæringsfagene høyest (4,4), mens økonomiske og administrative fag har lavest gjennomsnittscore (3,8). På fysisk læringsmiljø og infrastruktur scorer helse- og sosialfag høyest (4,0), mens tekniske fag samt samferdsels- og sikkerhetsfag, scorer lavest (3,5).

Tabell 4.3: Sosial og faglig læringsmiljø – gjennomsnitt indeks, fordelt på fagfelt.

Fagfelt	Faglig og sosialt miljø
Primærnæringsfag	4,4
Pedagogiske fag	4,3
Helse- og sosialfag	4,2
Samferdsels- og sikkerhetsfag	4,1
Kreative fag	4,1
Tekniske fag	4,0
Mediefag	3,9
Økonomiske og administrative fag	3,8

Tabell 4.4: Fysisk læringsmiljø / infrastruktur – gjennomsnitt indeks, fordelt på fagfelt.

Fagfelt	Fysisk miljø og infrastruktur
Helse- og sosialfag	4,0
Mediefag	3,9
Primærnæringsfag	3,9
Pedagogiske fag	3,8
Kreative fag	3,8
Økonomiske og administrative fag	3,7
Tekniske fag	3,5
Samferdsels- og sikkerhetsfag	3,5

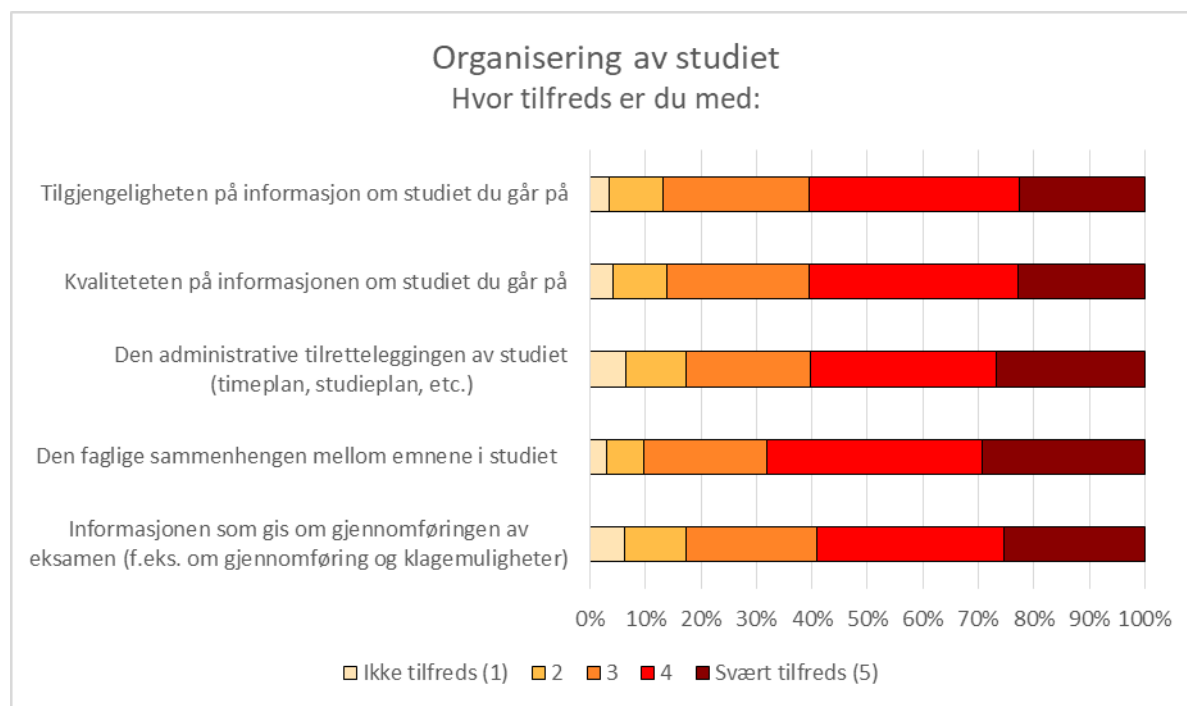
4.3 Organisering av studiet

Batteriet om organisering av studiet har som mål å kartlegge hvordan studentene opplever den administrative og faglige organisasjonen av utdanningstilbudet og inneholder spørsmål om informasjon (om eksamen og studiet generelt), praktisk tilrettelegging og faglig sammenheng mellom emnene.

Respondentene kunne svare på hvert spørsmål på en skala fra 1–5, der 1 er «ikke tilfreds» og 5 er «svært tilfreds». Det var også mulig å svare «vet ikke / ikke relevant». Tabellen under viser gjennomsnittsverdiene på enkeltspørsmålene. Svarene viser at studentene jevnt over er fornøyde med organiseringen av studiet, og det er kun små forskjeller i snittverdiene. Dette er imidlertid en av indeksene med lavest gjennomsittscore. Her er det også betydelige forskjeller mellom fagskoler og utdanningstilbud som fagskolene selv bør se nærmere på.

Tabell 4.5: Organisering av studiet. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

I hvilken grad er du tilfreds med:	Snitt	N	sd
Tilgjengeligheten på informasjon om studiet du går på	3,7	5594	1,0
Kvaliteten på informasjonen om studiet du går på	3,7	5577	1,1
Den administrative tilretteleggingen av studiet (timeplan, studieplan etc.)	3,6	5586	1,2
Den faglige sammenhengen mellom emnene i studiet	3,8	5586	1,0
Informasjonen som gis om eksamen (f.eks. om gjennomføring og klagemuligheter)	3,6	5592	1,2
Organisering - indeks	3,7		

Figur 4.4: Organisering av studiet, svarfordeling.

Figur 4.4 viser svarfordelingene på de enkelte spørsmålene. Jevnt over svarer rundt 60 % av respondentene at de er tilfredse eller svært tilfredse, med unntak av spørsmålet om den faglige

sammenhengen mellom emnene, der andelen er i underkant av 70 %. Det er imidlertid også verdt å merke seg at i underkant av 20 % av studentene er lite eller ikke tilfredse med den administrative tilretteleggingen av studiet og informasjonen som gis om gjennomføringen av eksamen. På disse områdene har en del fagskoler og utdanningstilbud et forbedringspotensial. «Vet ikke»-andelen er jevnt over svært lav, rundt 1 %. Unntaket er siste spørsmål om informasjon om eksamen, der rundt 7 % svarte «vet ikke / ikke relevant».

Tabell 4.6 viser gjennomsnittsverdiene for indeksen Organisering av studiet, fordelt på fagfelt. Vi ser at det er noe variasjon på tvers av fagfelt med henblikk på hvor tilfredse studentene er med hvordan studiet er organisert. Helse- og sosialfag scorer høyest (4,2), mens tekniske fag har det laveste snittet (3,4).

Tabell 4.6: Organisering av studiet – gjennomsnitt indeks, fordelt på fagfelt.

Fagfelt	Organisering
Helse- og sosialfag	4,2
Pedagogiske fag	4,0
Økonomiske og administrative fag	3,9
Kreative fag	3,9
Primærnæringsfag	3,8
Mediefag	3,6
Samferdsels- og sikkerhetsfag	3,6
Tekniske fag	3,4

4.4 Medvirkning

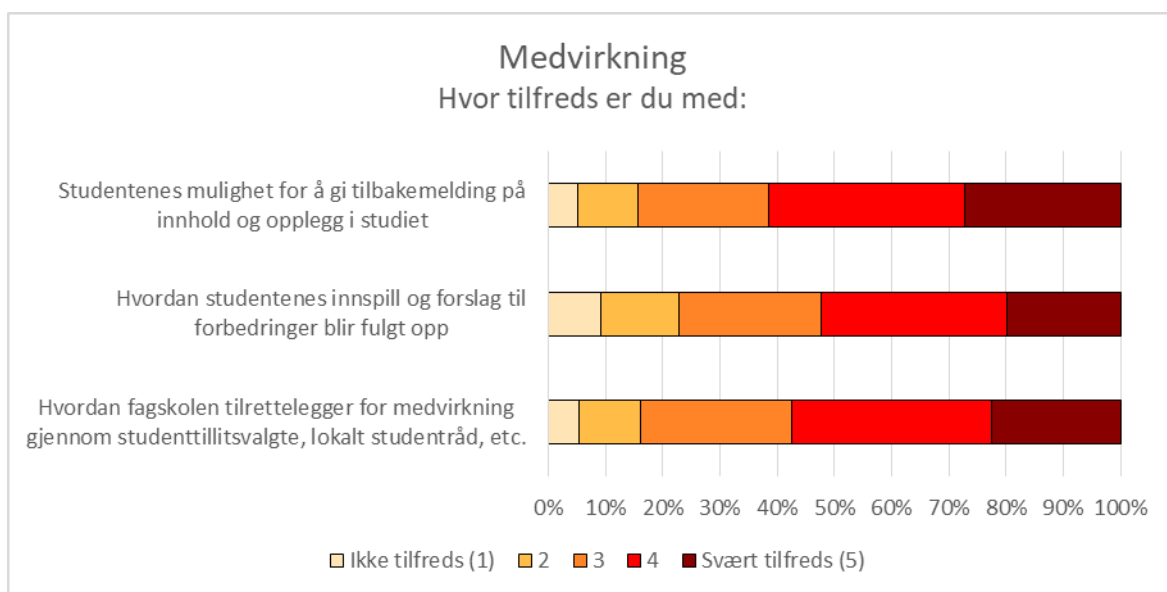
Spørsmålene i dette batteriet tar sikte på å måle hvor tilfreds studentene er med mulighetene for medvirkning på utdanningstilbudet, og inneholder spørsmål om blant annet tilrettelegging for formelle studentorganer og muligheter for å gi innspill og bidrag til forbedring av utdanningstilbudet.

Respondentene kunne svare på hvert spørsmål på en skala fra 1–5, der 1 er «ikke tilfreds» og 5 er «svært tilfreds». Det var også mulig å svare «vet ikke / ikke relevant». Tabell 4.7 viser gjennomsnittsverdiene på enkeltspørsmålene. Svarene viser at studentene er noe mer fornøyde med mulighetene for å gi tilbakemeldinger på studiet enn hvordan de blir fulgt opp. Studentene er også i all hovedsak fornøyd med hvordan fagskolen tilrettelegger for studentmedvirkning. Samtidig er medvirkningsindeksen den studentene er minst fornøyd med totalt sett.

Tabell 4.7: Medvirkning. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

Hvor tilfreds er du med:	N	Snitt	sd
Studentenes mulighet for å gi tilbakemelding på innhold og opplegg i studiet	5543	3,7	1,1
Hvordan studentenes innspill og forslag til forbedringer blir fulgt opp	5535	3,4	1,2
Hvordan fagskolen tilrettelegger for medvirkning gjennom studenttillitsvalgte, lokalt studentråd etc.	5536	3,6	1,1
Medvirkning - indeks		3,6	

Figur 4.5 viser svarfordelingen på enkeltspørsmålene. Vi ser at rett over 60 % av studentene svarer at de er tilfredse eller svært tilfredse med mulighetene for å gi tilbakemeldinger på studiet, men den tilsvarende andelen for hvordan innspillene blir fulgt opp er noe lavere. Det er verdt å merke seg at over 20 % av studentene er lite eller ikke er tilfredse med hvordan forslag til forbedringer blir fulgt opp. Vi vet ikke hvorfor en såpass stor andel er lite tilfredse med dette. Det kan både være at en del fagskoler ikke er gode nok på å følge opp innspill og forslag fra studentene, men også være at de gjør det på en god måte, men ikke klarer å kommunisere dette godt nok til studentene. Andelen som svarte «vet ikke / ikke relevant» er derimot forholdsvis høy for de to siste spørsmålene, henholdsvis 10 % og 18 % (tilsvarende andel for første spørsmålet er 2,7 %). Dette kan indikere at ikke alle studentene har kunnskap om eller erfaring med disse aspektene ved studiet.

Figur 4.5: Medvirkning, svarfordeling.

Tabell 4.8 viser gjennomsnittsverdiene for indeksen Medvirkning, fordelt på fagfelt. Som tidligere ser vi også her en del variasjon på tvers av fagfelt. Helse- og sosialfag scorer høyest (4,1), mens mediefag og tekniske fag, har det laveste snittet (3,3).

Tabell 4.8: Medvirkning – gjennomsnitt indeks, fordelt på fagfelt.

Fagfelt	Medvirkning	Antall svarende
Helse- og sosialfag	4,1	1194
Pedagogiske fag	3,9	66
Primærnæringsfag	3,8	50
Kreative fag	3,8	805
Økonomiske og administrative fag	3,7	370
Samferdsels- og sikkerhetsfag	3,4	346
Mediefag	3,3	88
Tekniske fag	3,3	2652

4.5 Inspirasjon

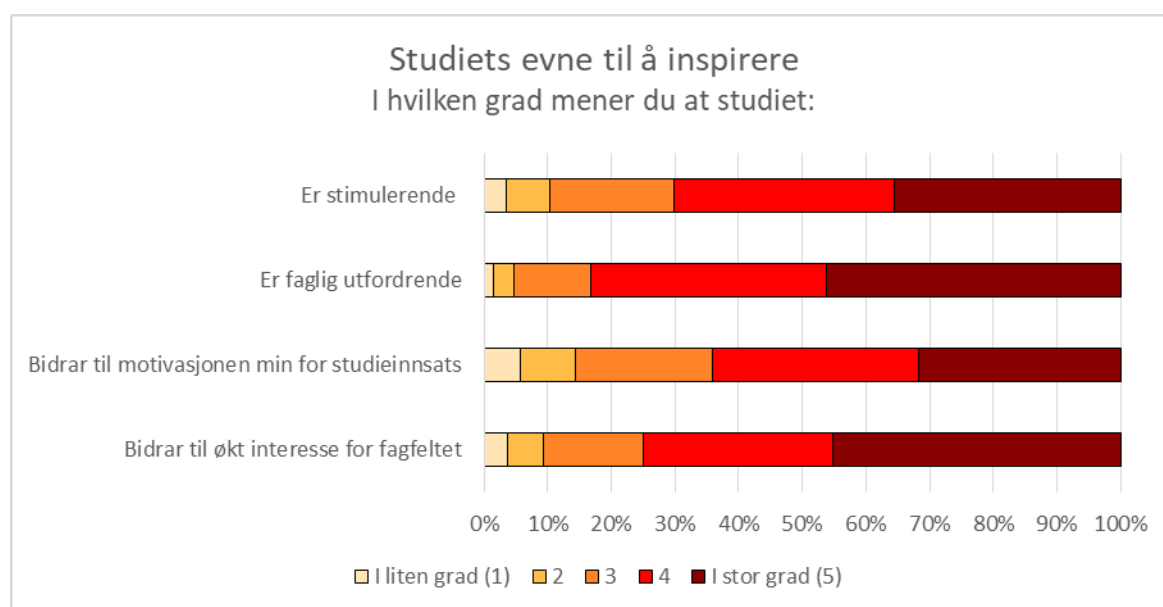
Dette spørsmålsbatteriet tar sikte på å avdekke i hvilken grad utdanningstilbudet bidrar til å «inspirere» studentene. Det inneholder spørsmål om i hvilken grad studentene mener studiet er stimulerende og utfordrende, og i hvilken grad det bidrar til motivasjon for studieinnsats og til å øke interessen for fagfeltet.

Respondentene kunne svare på hvert spørsmål på en skala fra 1–5, der 1 er «i liten grad» og 5 er «i stor grad». Det var også mulig å svare «vet ikke / ikke relevant». Tabell 4.9 viser gjennomsnittsverdiene på enkeltspørsmålene. Svarene viser at studentene mener studiet er faglig utfordrende i noe større grad enn at studiet er stimulerende og motiverer til studieinnsats.

Tabell 4.9: Inspirasjon. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

I hvilken grad mener du at studiet:	N	Snitt	sd
Er stimulerende	5516	3,9	1,1
Er faglig utfordrende	5514	4,2	0,9
Bidrar til motivasjonen min for studieinnsats	5518	3,8	1,2
Bidrar til økt interesse for fagfeltet	5516	4,1	1,1
Indeks - inspirasjon		4,0	

Svarfordelingen i figur 4.6 viser at på de fleste spørsmålene svarer rundt 70 % eller mer kategori 4 eller 5. Over 80 % svarer 4 eller 5 på om studiet er faglig utfordrende, mens den tilsvarende andelen er i overkant av 60 % på spørsmålet om studiet bidrar til motivasjon for studieinnsats. Det er relativt få studenter som svarer negativt på spørsmålene. På spørsmålet om studiet bidrar til motivasjon for studieinnsats er andelen som svarer 1 eller 2 på i underkant av 15 %. På de tre andre spørsmålene er tilsvarende andel på 10 % eller lavet. «Vet ikke / ikke relevant»-andelen er svært lav for alle spørsmålene (fra 0,2 % til 1,7 %).

Figur 4.6: Inspirasjon, svarfordeling.

Tabellen under viser gjennomsnittsverdiene for indeksen Inspirasjon, fordelt på fagfelt. Som tidligere ser vi også her en del variasjon på tvers av fagfelt, men med generelt sett noe høyere snittverdier enn vi har sett på de tidligere indeksene. Helse- og sosialfag scorer høyest (4,5), tekniske fag har også her det laveste snittet (3,7).

Tabell 4.10: Inspirasjon – gjennomsnitt indeks, fordelt på fagfelt.

Fagfelt	Inspirasjon
Helse- og sosialfag	4,5
Pedagogiske fag	4,4
Primærnæringsfag	4,2
Kreative fag	4,1
Økonomiske og administrative fag	4,0
Mediefag	3,9
Samferdsels- og sikkerhetsfag	3,8
Tekniske fag	3,7

4.6 Eget engasjement

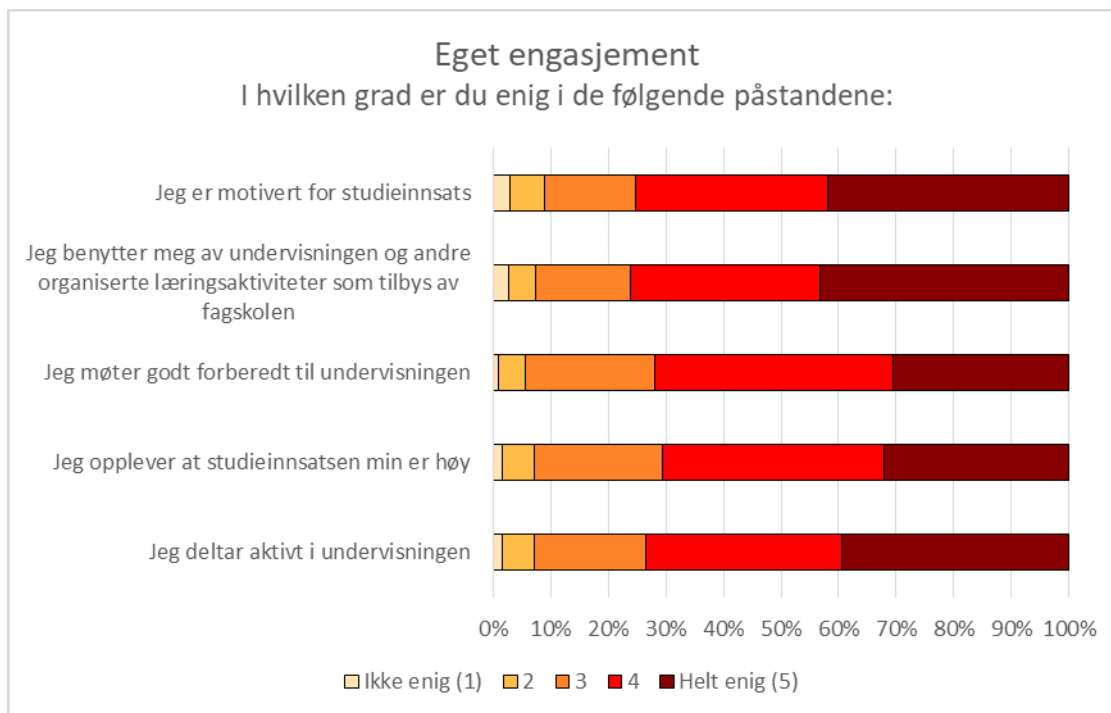
I dette spørsmålsbatteriet blir studentene spurt om sitt eget engasjement og motivasjon for studiene.

Respondentene kunne svare på hvert spørsmål på en skala fra 1–5, der 1 er «ikke enig» og 5 er «helt enig». Det var også mulig å svare «vet ikke / ikke relevant». I tabell 4.11 vises gjennomsnittsverdiene på enkeltspørsmålene. Vi ser at snittverdiene er mer eller mindre like på tvers av spørsmålene og ligger relativt høyt (rundt 4). Studentene svarer noe lavere på om de opplever at egen studieinnsats er høy, men snittverdien her er kun marginalt mindre sammenlignet med de andre spørsmålene.

Tabell 4.11: Eget engasjement. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

I hvilken grad er du enig i de følgende påstandene:	N	Snitt	sd
Jeg er motivert for studieinnsats	5408	4,1	1,0
Jeg benytter meg av undervisningen og andre organiserte læringsaktiviteter som tilbys av fagskolen	5404	4,1	1,0
Jeg møter godt forberedt til undervisningen	5403	4,0	0,9
Jeg opplever at studieinnsatsen min er høy	5408	3,9	1,0
Jeg deltar aktivt i undervisningen	5409	4,0	1,0
Eget engasjement - indeks		4,0	

I figur 4.7 vises svarfordelingene for alle enkeltspørsmålene. På alle spørsmålene er over 70 % av studentene enige (kategori 4 og 5) med påstandene som stilles. «Vet ikke / ikke relevant»-andelen er jevnt over svært lav. Fire av spørsmålene ligger mellom 0,4 % og 2,7 %. Andelen for spørsmålet om studentene benytter seg av organiserte læringsaktiviteter er noe høyere, men fortsatt lav (4,5 %).

Figur 4.7: Eget engasjement, svarfordeling.

I tabell 4.12 vises gjennomsnittsverdiene for indeksen Eget engasjement, fordelt på fagfelt. Også her ser vi noe variasjon, men i noe mindre grad enn i enkelte av de andre batteriene. Vi ser som tidligere at helse- og sosialfag scorer høyest (4,4), mens tekniske fag har det laveste snittet (3,8).

Tabell 4.12: Eget engasjement – gjennomsnitt indeks, fordelt på fagfelt.

Fagfelt	Eget engasjement
Helse- og sosialfag	4,4
Pedagogiske fag	4,2
Kreative fag	4,1
Samferdsels- og sikkerhetsfag	4,1
Primærnæringsfag	4,0
Økonomiske og administrative fag	4,0
Mediefag	3,9
Tekniske fag	3,8

4.7 Arbeidslivsrelevans

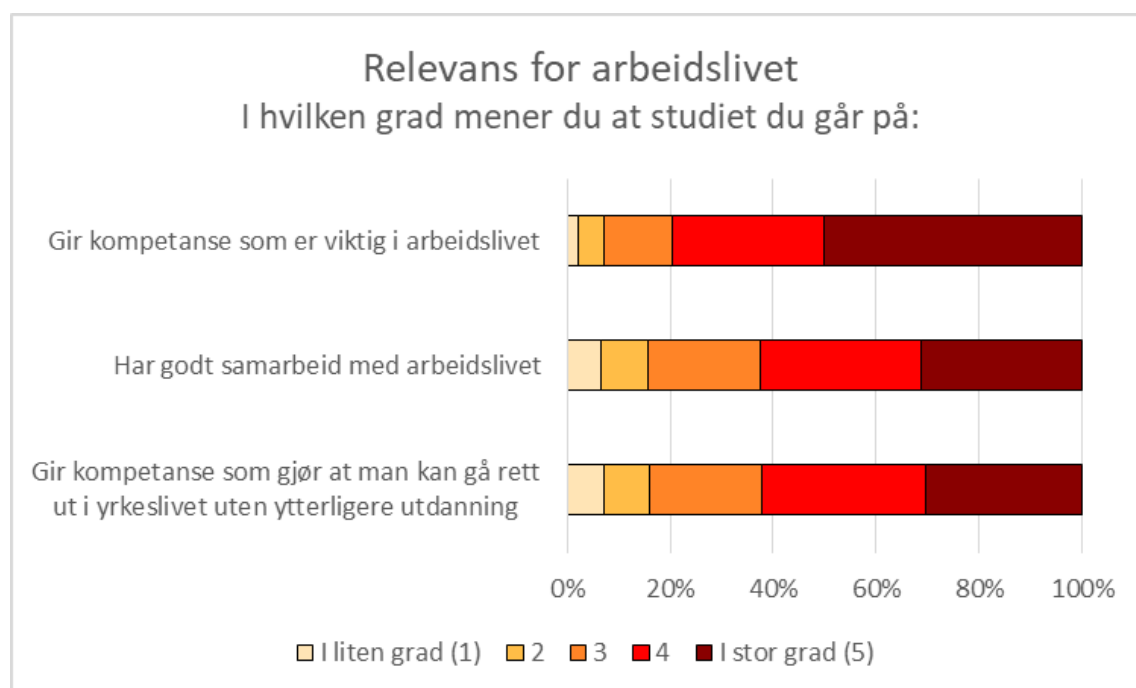
Spørsmålene i dette batteriet tar sikte på å måle hvorvidt studentene mener at studiet har god tilknytning til og er relevant for arbeidslivet. Tabell 4.13 viser gjennomsnittsverdiene på en skala fra 1 til 5. Svarene viser at studentene i stor grad er enige i at studiet de går på gir kompetanse som er viktig i arbeidslivet. Samtidig er de i noe mindre grad enige i at studiet har godt samarbeid med arbeidslivet og hvorvidt studiet gir kompetanse som gjør at man kan gå rett ut i arbeid uten ytterligere utdanning.

Tabell 4.13: Relevans for arbeidslivet. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

I hvilken grad mener du at studiet du går på:	N	Snitt	sd
Gir kompetanse som er viktig i arbeidslivet	5465	4,2	1,0
Har godt samarbeid med arbeidslivet	5459	3,7	1,2
Gir kompetanse som gjør at man kan gå rett ut i arbeidslivet uten ytterligere utdanning	5460	3,7	1,2
Arbeidslivsrelevans - indeks		3,9	

Figur 4.8 viser svarfordelingen hvor svarkategoriene går fra «I liten grad (1)» til «I stor grad (5)». Her ser vi mens rundt 80 % svarte 4 eller 5 på de første spørsmålet, er den tilsvarende andelen for de to siste spørsmålene rundt 60 %. At i underkant av 20 % svarer at studiet de går på i liten eller mindre grad gir kompetanse som gjør at man kan gå rett ut i arbeidslivet uten ytterligere utdanning kan tyde på at finnes en del utdanninger hvor studentene har denne oppfatningen. I og med at et av målene med fagskoleutdanning er at man skal kunne gå rett ut i arbeidslivet uten ytterligere utdanning, kan dette funnet virke noe paradoksalt. Vi har derfor valgt ut dette temaet for en grundigere analyse som kan leses i kapittel 5.3. Det var også mulig å svare «Vet ikke / Ikke relevant». Andelen som svarte «vet ikke» er lav for det første spørsmålet (1,1 %), men en del høyere for de to siste (i underkant av 10 %).

Figur 4.8: Relevans for arbeidslivet, svarfordeling.

I tabell 4.13 vises gjennomsnittsverdiene for indeksen Relevans for arbeidslivet, fordelt på fagfelt. Som tidligere ser vi også her en del variasjon på tvers av fagfelt. Helse- og sosialfag scorer høyest (4,4), mens mediefag har det laveste snittet (3,6).

Tabell 4.13: Relevans for arbeidslivet – gjennomsnitt indeks, fordelt på fagfelt.

Fagfelt	Arbeidslivsrelevans
Helse- og sosialfag	4,4
Primærnæringsfag	4,3
Pedagogiske fag	4,3
Økonomiske og administrative fag	4,0
Samferdsels- og sikkerhetsfag	3,8
Kreative fag	3,7
Tekniske fag	3,7
Mediefag	3,6

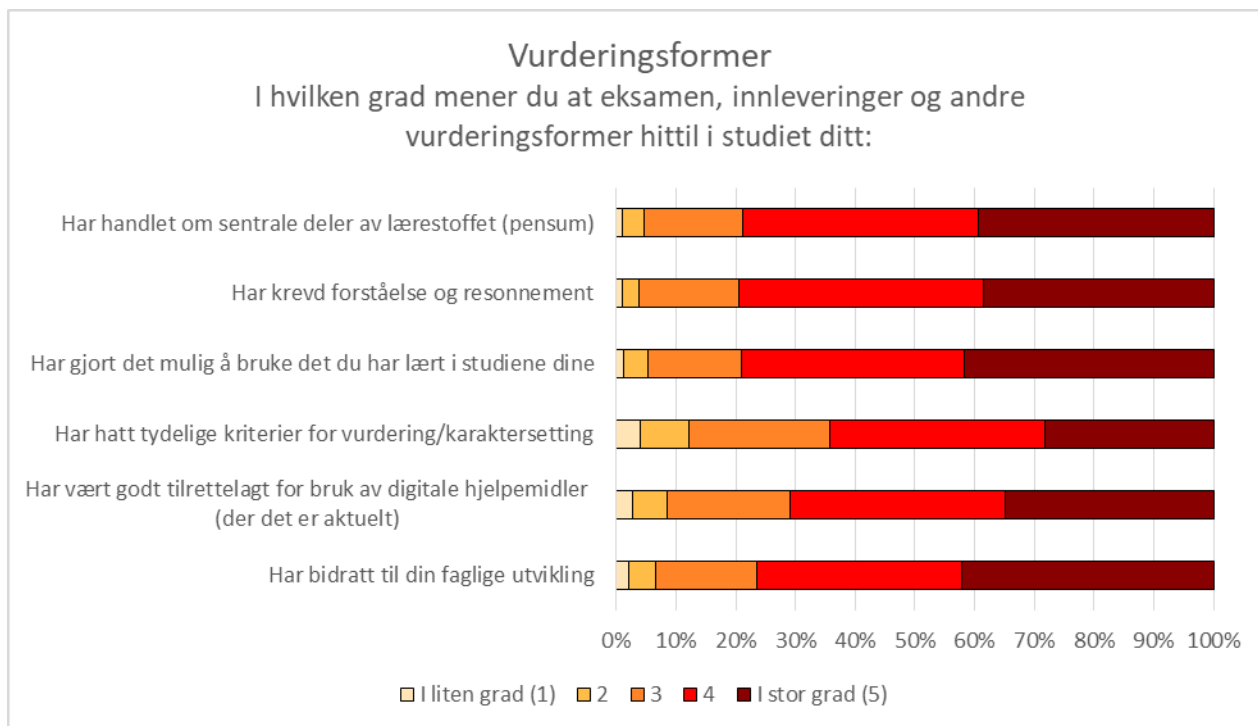
4.8 Vurderingsformer

Spørsmålene i dette batteriet tar sikte på å måle hvordan studentene vurderer ulike aspekter ved eksamen og andre vurderingsformer på studiet. Tabell 4.14 viser gjennomsnittsverdiene på en skala fra 1 til 5. I gjennomsnitt oppgir studentene at vurderingsformene i stor grad handlet om sentrale deler av pensum, gjorde det mulig å bruke det de har lært, krevde forståelse og resonnement og bidro til faglig utvikling. Studentene er noe mer avmålte i vurderingen sin av om det har vært tydelige kriterier for vurdering og er tilrettelagt for bruk av digitale hjelpemidler, men svarer fortsatt i all hovedsak positivt også på disse spørsmålene.

Tabell 4.14: Vurderingsformer. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

I hvilken grad mener du at eksamen, innleveringer- og andre vurderingsformer hittil i studiet ditt:	N	Snitt	sd
Har handlet om sentrale deler av lærestoffet (pensum)	5429	4,1	0,9
Har krevd forståelse og resonnement	5424	4,1	0,9
Har gjort det mulig å bruke det du har lært i studiene dine	5418	4,1	0,9
Har hatt tydelige kriterier for vurdering/karaktersetting	5406	3,8	1,1
Har vært godt tilrettelagt for bruk av digitale hjelpemidler (der det er aktuelt)	5416	3,9	1,0
Har bidratt til din faglige utvikling	5414	4,1	1,0
Vurderingsformer - indeks		4,0	

Figur 4.9 viser svarfordelingen hvor svarkategoriene går fra «I liten grad (1)» til «I stor grad (5)». Vi ser at omtrent 75–80 % svarte 4 eller 5 på de tre første spørsmålene og det siste, mens cirka 65 % og 70 % svarte tilsvarende på spørsmålene om eksamener og vurderingsformer har hatt tydelige kriterier for vurdering og om de har vært godt tilrettelagt for bruk av digitale hjelpemidler. Studentene kunne også svare «vet ikke / ikke relevant». De fleste spørsmålene i batteriet har en lav «vet ikke / ikke relevant»-andel, med unntak av spørsmålet om tilretteleggelse for bruk av digitale hjelpemidler, der andelen er på 10 %.

Figur 4.9: Vurderingsformer, svarfordeling.

Tabell 4.15 viser gjennomsnittsverdiene for indeksen Vurderingsformer, fordelt på fagfelt. Som tidligere ser vi også her en del variasjon på tvers av fagfelt, men variasjonen er noe mindre enn det er for flertallet av de andre indeksene. Helse- og sosialfag scorer igjen høyest (4,4), de tekniske fagene har det laveste snittet (3,8).

Tabell 4.15: Vurderingsformer – gjennomsnitt indeks, fordelt på fagfelt.

Fagfelt	Vurderingsformer
Helse- og sosialfag	4,4
Pedagogiske fag	4,3
Kreative fag	4,2
Økonomiske og administrative fag	4,1
Primærnæringsfag	4,0
Samferdsels- og sikkerhetsfag	4,0
Mediefag	3,9
Tekniske fag	3,8

4.9 Forventninger fra lærerne

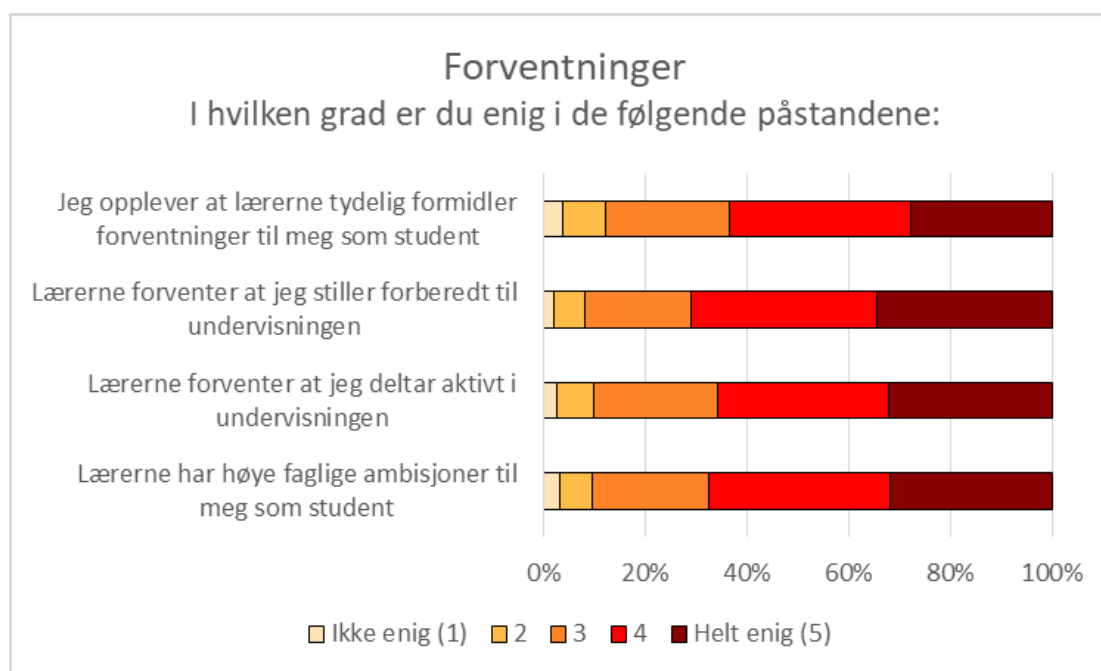
Spørsmålene i dette batteriet tar sikte på å måle hvilke forventninger studentene opplever at lærerne stiller til dem. Tabell 4.16 viser gjennomsnittsverdiene, på en skala fra 1 til 5, for hvert spørsmål i batteriet. Respondentene oppgir at de jevnt over er enige i at lærerne formidler tydelige forventninger, forventer at studentene stiller forberedt og er aktive i undervisningen, og at de har høye faglige ambisjoner på vegne av studentene. Snittverdiene er mer eller mindre like på tvers av alle

spørsmålene.

Tabell 4.16: Forventninger fra lærerne. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

I hvilken grad er du enig i de følgende påstandene:	N	Snitt	Sd
Jeg opplever at lærerne tydelig formidler forventninger til meg som student	5394	3,8	1,1
Lærerne forventer at jeg stiller forberedt til undervisningen	5389	3,9	1,0
Lærerne forventer at jeg deltar aktivt i undervisningen	5381	3,9	1,0
Lærerne har høye faglige ambisjoner til meg som student	5391	3,9	1,0
Forventninger fra lærerne – indeks		3,8	

I figur 4.10 vises svarfordelingen hvor svarkategoriene går fra «I liten grad (1)» til «I stor grad (5)». Vi ser også her at svarfordelingene på enkeltspørsmålene er forholdsvis like. Spørsmålet om lærerne tydelig formidler forventninger har færrest 4- og 5-svar, mens spørsmålet om lærerne forventer at man stiller forberedt til undervisningen har flest.

Figur 4.10: Forventninger, svarfordeling.

Tabell 4.17: Forventninger – gjennomsnitt indeks, fordelt på fagfelt.

Fagfelt	Forventninger fra lærerne
Helse- og sosialfag	4,2
Pedagogiske fag	4,1
Kreative fag	4,0
Primærnæringsfag	3,9
Samferdsels- og sikkerhetsfag	3,9
Økonomiske og administrative fag	3,9
Mediefag	3,8
Tekniske fag	3,6

I tabell 4.17 vises gjennomsnittsverdiene for indeksen Forventninger, fordelt på fagfelt. Som tidligere ser vi også her en variasjon på tvers av fagfelt, men også her er variasjonen noe mindre enn den vi finner for flere av de andre indeksene. Helse- og sosialfag scorer igjen høyest (4,2), mens tekniske fag har det laveste snittet (3,6).

4.10 Praksis

Spørsmålene om praksis er delt i to. I den første delen spørres det om tilfredshet med ulike deler av praksisen de har vært igjennom. Her inngår spørsmål om forberedelse og organisering i forkant av praksisopplegget, selve gjennomføringen av praksis og oppfølgingen i etterkant. I den andre delen blir det stilt tre spørsmål til de studentene som oppgir at de har praksis på egen arbeidsplass om hvordan de opplever å ha praksis der.

Spørsmål om praksis blir kun gitt til studenter som svarer ja på et spørsmål om de har eller har hatt praksis. I undersøkelsen defineres praksis på følgende måte: «Praksis er en metode for læring der en student deltar i ordinære arbeidsoppgaver i arbeidslivet for å oppnå et bestemt læringsutbytte.»⁶

I tabell 4.18 og 4.19 viser gjennomsnittsverdiene for alle enkeltspørsmål i de to batteriene, på en skala fra 1–5. Studentene kan svare fra «ikke tilfreds» (1) til «svært tilfreds» (5) og fra «ikke enig» (1) til «helt enig» (5). Svarene viser at studentene er svært tilfredse med hvordan de får brukt kunnskapen fra fagskolen i praksisperioden, de faglige utfordringene i praksisperioden, praksisopplæringens relevans for utdanningen og oppfølgingen fra veileder på praksisstedet. De er noe mindre fornøyd med informasjon og tilrettelegging i forkant av praksisperioden, samarbeidet og kommunikasjonen mellom praksisstedet og fagskolen og med oppfølgingen fra lærerne på fagskolen i løpet av praksisperioden.

⁶ Det at vi ber studentene selv identifisere om de har hatt praksis eller ikke, gjør at det er en risiko for at studenter som har hatt praksis som ikke er organisert av fagskolen også svarer ja på inngangsspørsmålet om praksis. Ved visning av resultater på utdanningstilbudsnivå i portalen bruker NOKUT følgende kriterium for at svar på praksisspørsmålene skal gjelde: minst 6 studenter på et utdanningstilbud må ha svart på minst 3 av 7 praksisspørsmål, og disse respondentene må utgjøre minst 49,5% av studentene på utdanningstilbudet. I denne rapporten er svarene fra alle studentene som har sagt at de har hatt praksis blitt tatt med. Dette gjør vi fordi vi ikke publiserer resultater på utdanningstilbudsnivå her. Dersom vi skulle fulgt samme regel her ville omtrent halvparten av svarene bli tatt ut. Gjennomsnittsverdiene ville imidlertid ha vært ganske like uavhengig av hvilken metode som hadde blitt valgt.

Tabell 4.18: Praksis. Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

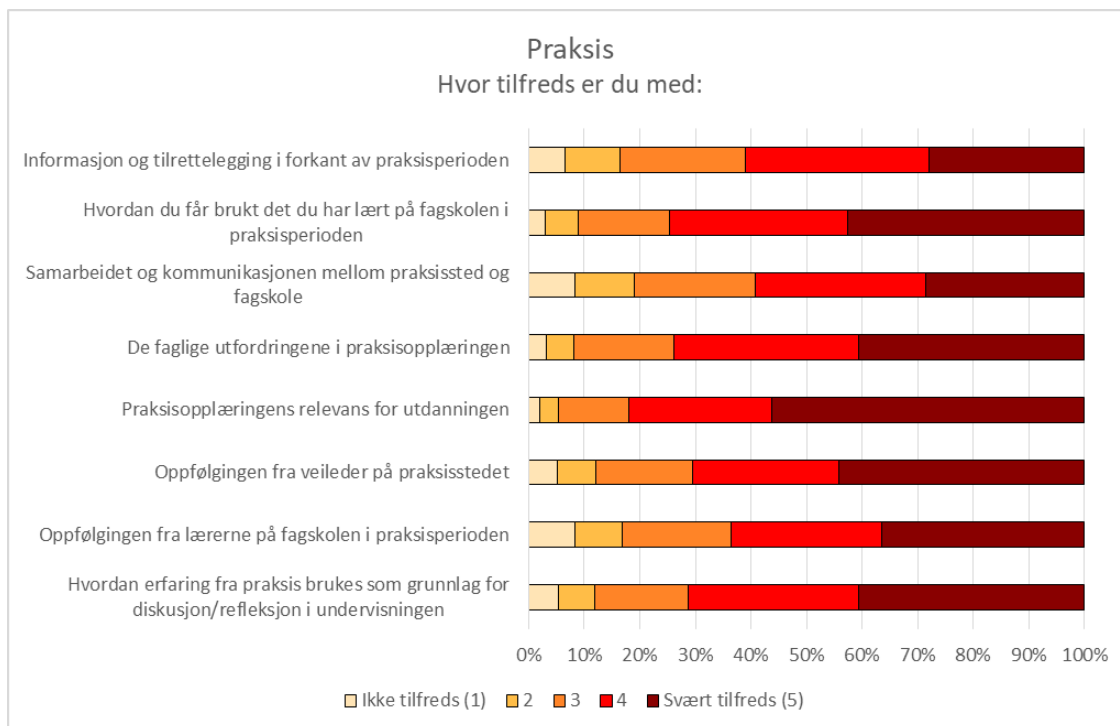
Hvor tilfreds er du med:	N	Snitt	sd
Informasjon og tilrettelegging i forkant av praksisperioden	1188	3,7	1,2
Hvordan du får brukt det du har lært på fagskolen i praksisperioden	1188	4,1	1,0
Samarbeidet og kommunikasjonen mellom praksissted og fagskole	1185	3,6	1,2
De faglige utfordringene i praksisopplæringen	1182	4,0	1,0
Praksisopplæringens relevans for utdanningen	1181	4,3	1,0
Oppfølgingen fra veileder på praksisstedet	1178	4,0	1,2
Oppfølgingen fra lærerne på fagskolen i praksisperioden	1177	3,7	1,3
Hvordan erfaring fra praksis brukes som grunnlag for diskusjon/refleksjon i undervisningen	1181	3,9	1,1
Praksis – indeks		3,9	

For studentene som oppgir at de har hatt praksis på eget arbeidssted svarer studentene at de er fornøyde med hvordan arbeidsgiveren legger til rette for praksisopplæringen. De indikerer heller ikke i særlig grad at de mener kvaliteten på praksisopplæringen svekkes ved at den er på egen arbeidsplass.

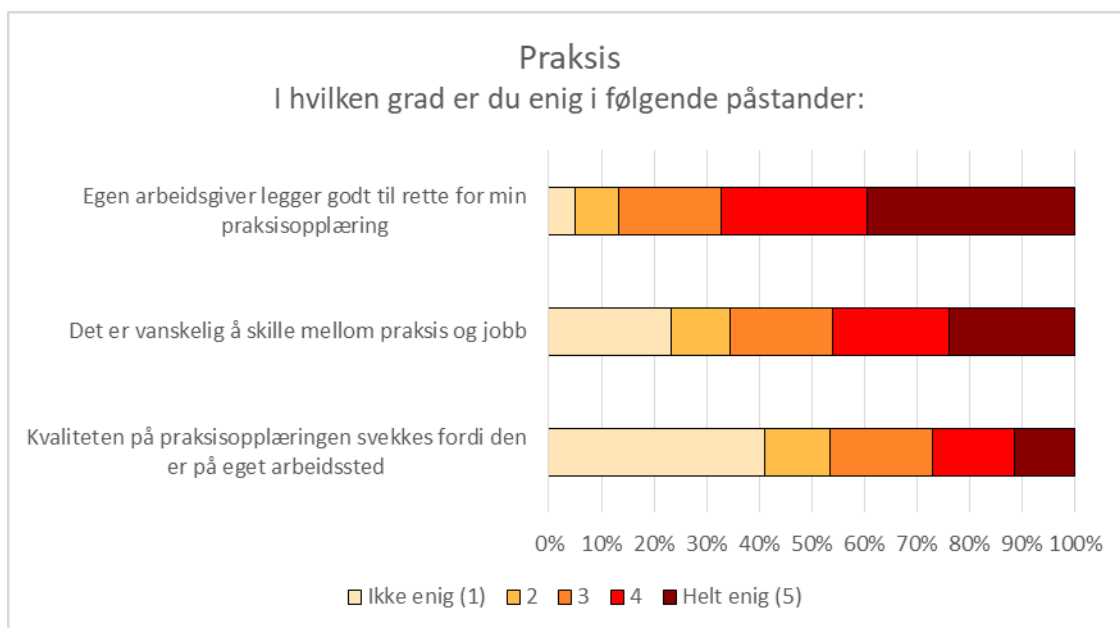
Tabell 4.19: Praksis (på eget arbeidssted). Gjennomsnittsverdier, antall svar (N) og standardavvik (sd)

I hvilken grad er du enig i følgende påstander:	N	Snitt	sd
Egen arbeidsgiver legger godt til rette for min praksisopplæring	620	3,9	1,2
Det er vanskelig å skille mellom praksis og min vanlige jobb	619	3,1	1,5
Kvaliteten på praksisopplæringen svekkes fordi den er på eget arbeidssted	619	2,4	1,4

Figurene under viser svarfordelingen på spørsmålene i begge batteriene. Når det gjelder praksis, ser vi at på nesten samtlige spørsmål svarer minst 60 % at de er tilfreds eller svært tilfreds med de forskjellige aspektene ved praksis (andelen ligger hakket under for spørsmålet om samarbeidet mellom fagskolen og praksisstedet). Det er også verdt å merke seg at over 50 % svarer 1 («ikke enig») eller 2 på spørsmål om kvaliteten på praksis svekkes av at den er på egen arbeidsplass – derimot svarer rett i underkant av 30 % 4 eller 5 («helt enig»), noe som indikerer at dette er en utfordring for en ikke-ubetydelig del av studentene.

Figur 4.11: Praksis, svarfordelinger.

Figur 4.12: Praksis på eget arbeidssted, svarfordelinger

Tabellen under viser gjennomsnittsverdiene for indeksen Praksis, fordelt på fagfelt. Her ser vi at helse- og sosialfag scorer høyest (4,2), mens primærnæringsfag har det laveste snittet (3,4).

Tabell 4.20: Praksis – gjennomsnitt indeks, fordelt på fagfelt.

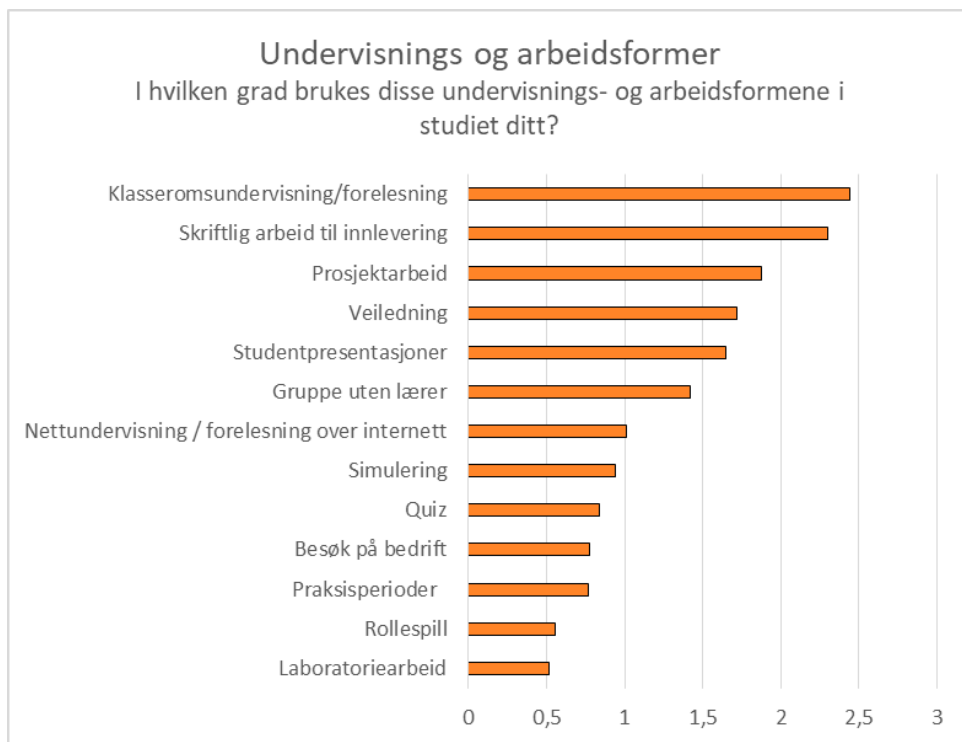
Fagfelt	Praksis
Helse- og sosialfag	4,2
Pedagogiske fag	4,1
Samferdsels- og sikkerhetsfag	3,8
Mediefag	3,8
Økonomiske og administrative fag	3,8
Kreative fag	3,7
Tekniske fag	3,5
Primærnæringsfag	3,4

4.11 Undervisnings- og arbeidsformer

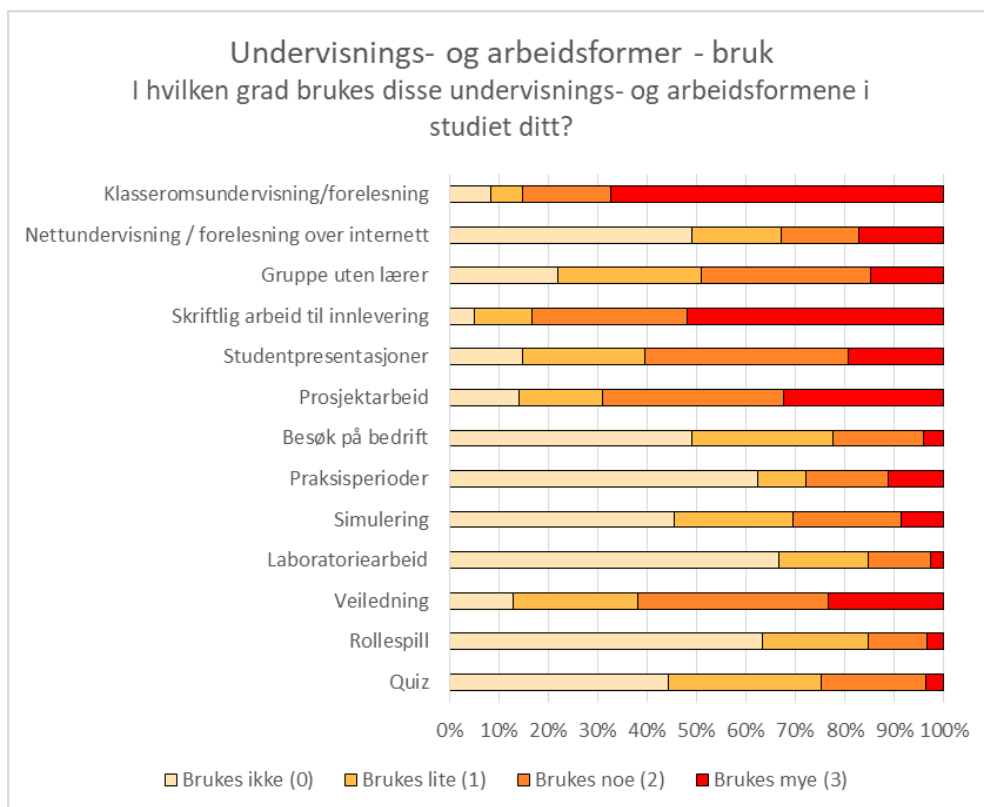
I dette batteriet spør vi studentene i hvilken grad ulike undervisnings- og arbeidsformer brukes på studiet. Studentene kunne svare på en skala fra 0 («brukes ikke») til 3 («brukes mye»). Figur 4.13 og 4.14 viser henholdsvis gjennomsnittsverdier og svarfordeling for hver kategori i batteriet.

Ikke overraskende ser vi at undervisningsformene som brukes desidert mest er klasseromsundervisning/forelesning og skriftlig arbeid til innlevering. Andre undervisnings- og arbeidsformer som brukes forholdsvis ofte er prosjektarbeid, veiledning, studentpresentasjoner og grupper uten lærer. Undervisningsformer som brukes i forholdsvis liten grad (under 1 i gjennomsnitt) inkluderer blant annet nettundervisning, simulering, quiz og bedriftsbesøk.

Figur 4.13: Undervisnings- og arbeidsformer, gjennomsnitt.

Figur 4.14: Undervisnings- og arbeidsformer, svarfordelinger.

4.12 Tidsbruk

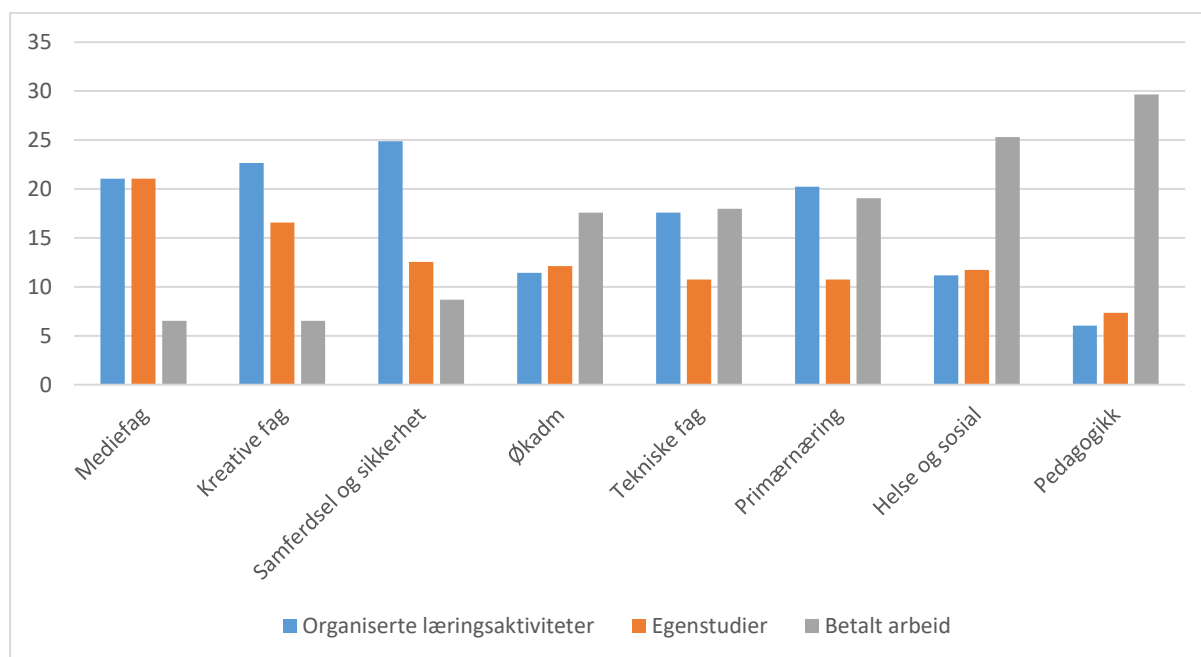
I tabell 4.21 vises studentenes rapporterte tidsbruk på henholdsvis organiserte læringsaktiviteter, egenstudier, og betalt arbeid. Siden over halvparten av fagskolestudentene er deltidsstudenter (ca. 52 %), er det imidlertid hensiktsmessig å også se nærmere på tidsbruk blant disse studentene. Tabellen viser tidsbruk for heltids- og deltidsstudenter hver for seg.

Tabell 4.21: Gjennomsnittlig rapportert tidsbruk, fordelt på heltids- og deltidsstudenter.

	Heltidsstudenter	Deltidsstudenter
<i>Organiserte læringsaktiviteter</i>	25,2	9,4
<i>Egenstudier</i>	13,1	11,1
<i>Total tidsbruk - studier</i>	38,3	20,5
<i>Betalt arbeid</i>	5,4	28
<i>Total tidsbruk – studier og arbeid</i>	43,7	48,5

Heltidsstudenter rapporterer at de i snitt bruker 38,3 timer på studiet og 5,4 timer på betalt arbeid i en vanlig studieuke. Mesteparten av tiden går til organiserte læringsaktiviteter (25,2 timer).

Deltidsstudentene rapporterer naturlig nok et betraktelig høyere tidsbruk på betalt arbeid (28 timer). I snitt bruker disse studentene 20,5 timer på studiet – her er imidlertid fordelingen mellom organiserte læringsaktiviteter og egenstudier noenlunde likt, med noe mer rapportert tidsbruk på egenstudier. Det er verdt å merke seg den høye totalbelastningen på studentene. Både heltids- og deltidsstudenter bruker mer tid på studiene og betalt arbeid til sammen enn det som regnes som en normal arbeidsuke. Total tidsbruk, inkludert betalt arbeid, er på 43,7 timer blant heltidsstudentene og på 48,5 timer blant deltidsstudentene.

Figur 4.15: Tidsbruk, fordelt på fagfelt

Det kan også være hensiktsmessig å se på rapportert tidsbruk fordelt på fagfelt, da vi kan anta at det er noe variasjon mellom gruppene. Figur 4.15 viser gjennomsnittlig rapportert tidsbruk på henholdsvis organiserte læringsaktiviteter, egenstudier og betalt arbeid, fordelt på fagfelt. Merk at vi her *ikke* skiller mellom heltids- og deltidsstudenter. Totalbelastningen for studentene kommer likevel godt frem fordi betalt arbeid er tatt med i figuren.

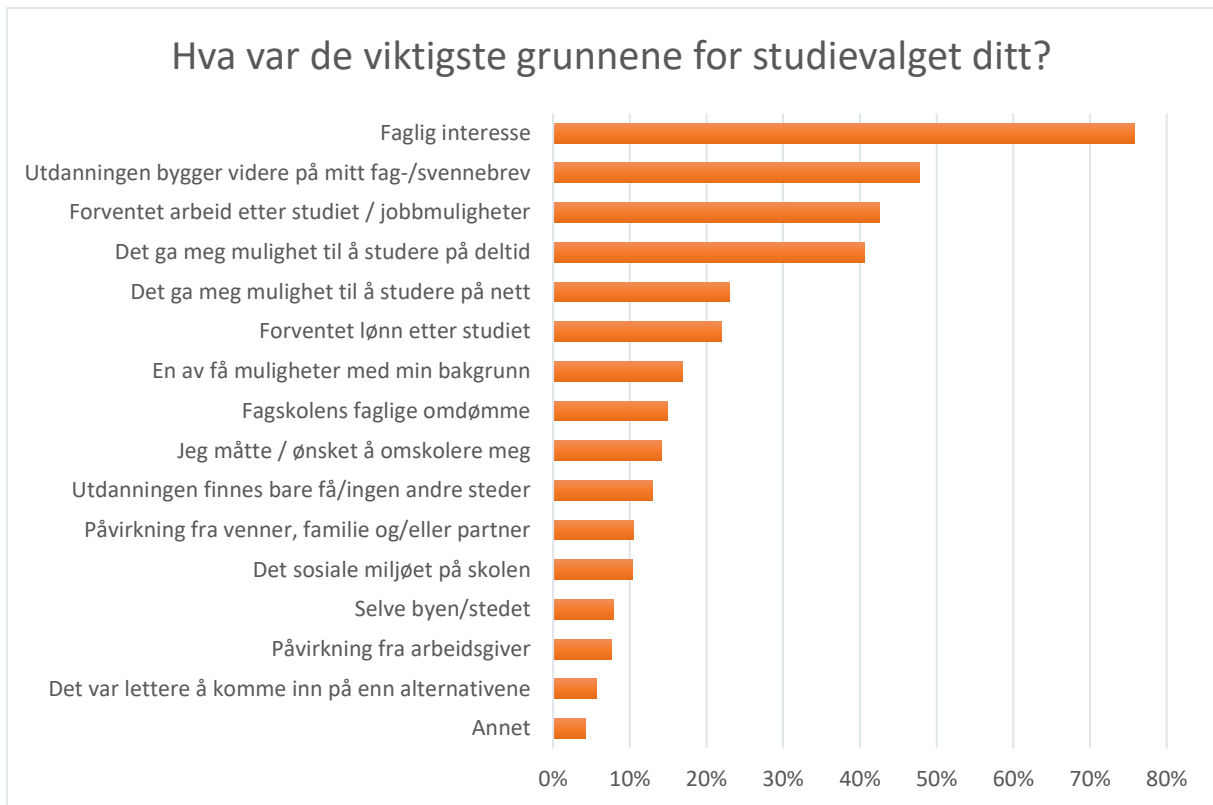
Forskjeller i fordelingen mellom betalt arbeid og de andre aktivitetene kommer i all hovedsak av fordelingen av studenter på heltids- og deltidsutdanninger i de ulike fagfeltene. Fagfeltene er derfor sortert etter hvor mye tid studentene oppgir at de bruker på betalt arbeid. Det er imidlertid også andre forskjeller mellom fagfeltene. For eksempel ser vi at studentene i samferdsels- og sikkerhetsfagene rapporterer at de bruker en svært stor andel av studietiden sin på organiserte læringsaktiviteter, mens fordelingen av tid mellom organiserte læringsaktiviteter og egenstudier på mediefag er jevn. Ser vi imidlertid på total tidsbruk, inkludert betalt arbeid, er ikke variasjonen mellom fagfeltene spesielt store. Økonomiske og administrative fag har lavest rapportert total tidsbruk (ca. 41 timer per uke), mens primærnæringsfagene oppgir den høyeste tidsbruken (ca. 50 timer per uke). De fleste fagfeltene ligger mellom 46 og 48 timer totalt.

4.13 Valg av studium

Studentene fikk også spørsmål om hva som var de viktigste grunnene til at de valgte å begynne på det utdanningstilbudet de går på. De fikk muligheten til å velge inntil fem av 15 forhåndsdefinerte begrunnelser. I tillegg var det mulig å velge «annet». I figur 4.16 vises prosentandelen studenter som har valgt de ulike begrunnelsene. I og med at det var mulig å velge inntil fem begrunnelser så summeres totalen til over 100 %. Studenter som ikke krysset av for noen av begrunnelse er tatt ut av nevneren når andelen ble beregnet.

Den klart viktigste begrunnelsen for studievalget var faglig interesse. Nesten 80 % av studentene mener dette er en av de fem viktigste årsakene til at de startet på utdanningstilbudet de gikk på da undersøkelsen ble gjennomført. At utdanningen bygger videre på fag-/svennebrevet til studentene og forventet arbeid etter studiet trekkes også fram som viktige begrunnelser. Over 40 % svarer også at de har valgt utdanningen de går på fordi det ga dem mulighet til å studere på deltid. Over 20 % sier også at de valgte utdanningen sin fordi det ga dem mulighet til å studere på nett. At så mange velger fagskoleutdanning på grunn av muligheten for fleksible utdanningsløp tyder på at fagskolene er viktige tilbydere av etter- og videreutdanning for mange studenter.

Av de mindre viktige begrunnelsene finner man at studiet var lettere å komme inn på enn alternativene, påvirkning fra arbeidsgiver og selve byen/stedet hvor stedet tilbys. Det var også få som svarte «annet» noe som tyder på at den forhåndsdefinerte listen var relativt uttømmende.

Figur 4.16: Valg av studium. Studentene fikk mulighet til å velge inntil 5 av femten firhåndsdefinerte begrunnelser. I tillegg fikk de mulighet til å velge «annet». Figuren viser prosentandelen som krysset av for de enkelte begrunnelsene. Studenter som ikke krysset av for noen av begrunnelse er tatt ut av nevneren når andelen ble beregnet.

5 Dypdykk i utvalgte temaer

5.1 Hva er viktig for studentenes overordnede tilfredshet?

I denne delen er vi interessert i hvilket av temaene vi har spurt om i denne undersøkelsen som er viktigst for studentenes overordnede tilfredshet. Vi har gjennomført en regresjonsanalyse for å undersøke denne sammenhengen. Regresjonsanalysen har studentenes overordnede tilfredshet⁷ som avhengig variabel. De uavhengige variablene består av ti indekser. Verdiene på indeksene varierer mellom 1 og 5. Praksis er ikke tatt med fordi kun et mindre antall studenter har praksis. Disse indeksene er også presentert i nettportalen (www.studiebarometeret.no)⁸. Det er også blitt forsøkt kontrollert for kjønn, alder, semester, heltid/deltid, fagfelt, utdanningsform (nett, samling, campus) og utdanningstilbudets fagskolepoeng. Kontrollvariablene har ingen effekt på hvilke indekser som er viktige for overordnet tilfredshet. I den modellen som blir presentert her er derfor disse fjernet igjen for at ikke flere svar skal tas ut av analysen som en følge av at vi i noen tilfeller mangler verdier på bakgrunnsvariabler for enkelte studenter. Regresjonsanalysen er en lineær regresjonsmodell (OLS). Den avhengige variabelen behandles dermed som en kontinuerlig variabel i regresjonsanalysen, selv om den er på ordinalnivå. Som en sikkerhet er analysen kvalitetssikret ved at det også er gjennomført en rangert (ordinal) logistisk regresjon med de samme uavhengige variablene og kontrollvariablene. En slik modell er bedre tilpasset målenivået til den avhengige variabelen. Tolkningen av resultatene endret seg ikke substansielt.

Tabell 5.1: Regresjonsanalyse med overordnet tilfredshet som avhengig variabel.

	Koeffesient	Std. feil	Konf.int (95 %)
Undervisning	0,310**	0,019	0,273-0,347
Læringsmiljø – sosialt	0,059**	0,013	0,033-0,084
Læringsmiljø – fysisk	0,009	0,013	-0,017-0,035
Organisering	0,118**	0,018	0,083-0,153
Medvirkning	0,073**	0,014	0,045-0,100
Inspirasjon	0,405**	0,017	0,371-0,438
Arbeidslivsrelevans	0,117**	0,013	0,092-0,142
Vurderingsformer	0,047*	0,020	0,008-0,086
Eget engasjement	0,057**	0,013	0,030-0,084
Forventninger	0,036*	0,014	0,008-0,064

*p<0,05 **p<0,01 - n = 5036. $r^2 = 0.712$

Tabell 5.1 viser at inspirasjonsindeksen har klart størst sammenheng med studentenes overordnede tilfredshet. Undervisningsindeksen er også av stor betydning. Organisering og arbeidslivsrelevans er også av noe betydning. Effektene av de andre indeksene er mindre, men statistisk signifikante innenfor et konfidensintervall på 95 %. Den eneste indeksen som ikke har noe statistisk signifikant sammenheng med overordnet tilfredshet er fysisk læringsmiljø. Fysisk læringsmiljø er en av indeksene som studentene er minst fornøyde med. Det virker imidlertid ikke å være dette studentene er opptatte av når

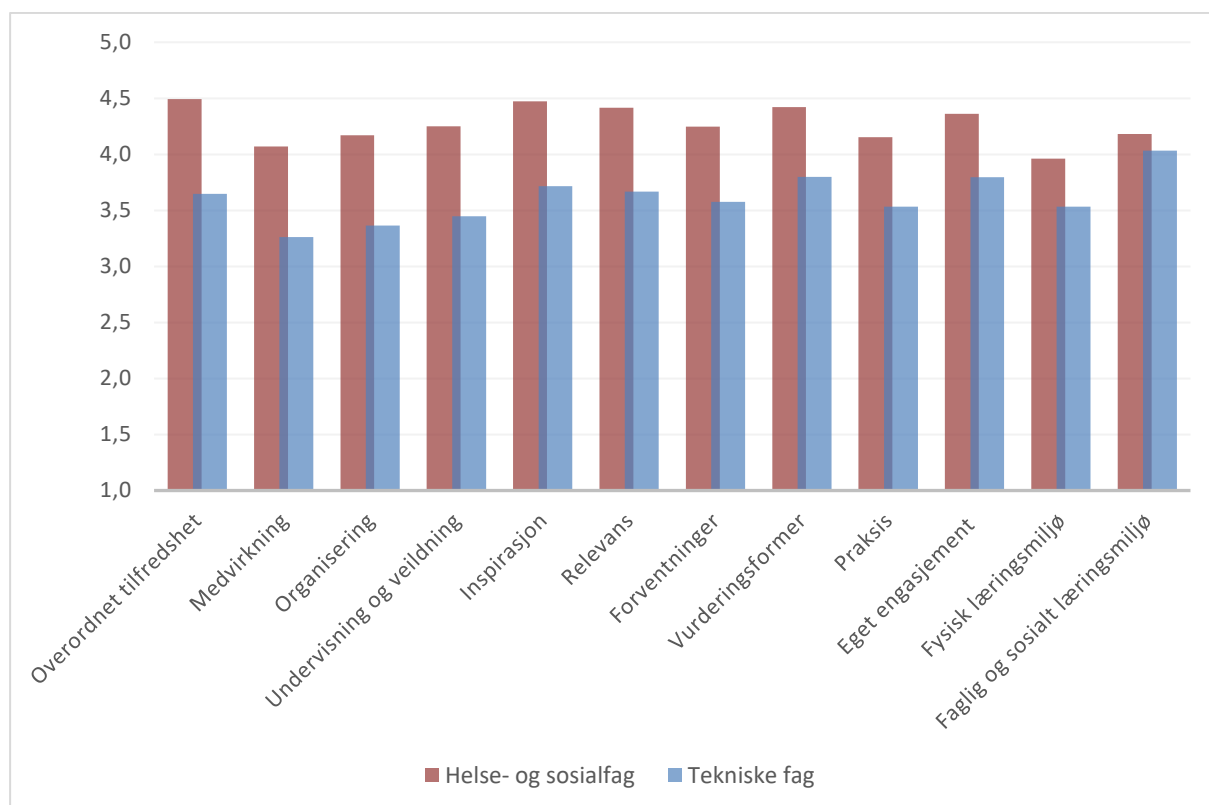
⁷ Spørsmålet som ble stilt var «Jeg er, alt i alt, tilfreds med studiet jeg går på», med svaralternativer fra 1 til 5.

⁸ Unntaket er at vi her har delt opp læringsmiljø i to indekser, en for sosialt og en for fysisk læringsmiljø. I portalen er disse slått sammen til én indeks.

de vurderer sin overordnede tilfredshet med utdanningstilbudet. Samlet sett ser det ut som om de ulike temaene vi har valgt å se nærmere på i undersøkelsen forklarer mye av variasjonen i overordnet tilfredshet. Dette ser vi ved at r^2 i regresjonsmodellen er på 0,71. Dette betyr at 71 % av variasjonen i overordnet tilfredshet kan forklares med forskjeller i studentenes tilfredshet med de ulike temaene.

5.2 Hva kan forklare forskjeller i overordnet tilfredshet mellom fagfelt?

I kapittel 3 så vi på overordnet tilfredshet fordelt på ulike fagfelt. Forskjellen i tilfredshet mellom studenter på de to store fagfeltene helse- og sosialfag og tekniske fag er såpass stor at det er interessant å se nærmere på denne. Som nevnt i kapittel 3 kan noe forskjellen i gjennomsnittverdi komme av at studenter i tekniske fag i større grad benytter seg av svarkategori 4 i stedet for 5 (svært tilfreds) når de svarer på spørsmålet. Imidlertid er det også en relativt stor andel studenter innenfor tekniske fag (16 %) som er lite eller ikke tilfredse med utdanningstilbudet sitt sammenliknet med tilsvarende andel i helse- og sosialfag (3 %). Dette vil vi gjøre ved hjelp av regresjonsanalyser. Først ser vi imidlertid nærmere på forskjellene mellom helse- og sosialfag og tekniske fag innenfor de ulike temaene som ble gjennomgått i kapittel 4.

Figur 5.1: Gjennomsnittverdiene på overordnet tilfredshet og indeksene fordelt på helse- og sosialfag og tekniske fag. Figuren er sortert etter temaene hvor forskjellen mellom fagfeltene er størst.

Figur 5.1 viser gjennomsnittscorene for de to fagfeltene sortert etter hvor stor forskjell det er mellom disse i gjennomsnittscorene. Spørsmålet om overordnet tilfredshet er også tatt med i figuren, og det er nettopp på dette spørsmålet forskjellen er størst. Ser man nærmere på temaene så er det medvirkning, organisering og undervisning og veiledning hvor forskjellen er store, mens det er små forskjeller innenfor faglig og sosialt læringsmiljø og fysisk læringsmiljø. At studentene ikke er spesielt fornøyd

med medvirkning og organisering av de tekniske utdanningene kan peke i retning av at det er administrative forhold som totalt sett skaper noe mer misnøye blant studenter i tekniske fag. Samtidig vet vi fra analysen i 5.1 at de indeksene som har mest å si for overordnet tilfredshet er undervisning og veiledning og inspirasjon. Også på disse to er forskjellen mellom fagfeltene relativt stor. For å bedre studentenes overordnede tilfredshet i de tekniske fagene er det derfor verdt for fagskolene å gjøre en innsats på alle disse områdene.

Det er imidlertid også andre forhold som kan bidra til å forklare forskjellene i tilfredshet mellom studenter på helse- og sosialfag og tekniske fag. En mulig forklaring er at studentgruppene er forskjellige. I kapittel 2 så vi nærmere på hva som kjennetegner studentene i ulike fagfelt. Mens studentene i tekniske fag nesten utelukkende er menn, har en snittalder på cirka 30 år og går både på heltids- og deltidstudier, er studentene i helse- og sosialfag nesten utelukkende kvinner, har en snittalder på cirka 40 år og går utelukkende på deltidstudier. Denne type bakgrunnsvariabler kan forklare noe av forskjellen vi ser mellom fagfeltene. For å undersøke dette nærmere gjennomfører vi en regresjonsanalyse i flere steg hvor vi først ser på sammenhengen mellom fagfelt og tilfredshet, for så å inkludere flere bakgrunnsvariabler i regresjonsmodellen. På den måten kan vi se om bakgrunnsvariablene påvirker forskjellene i tilfredshet som vi observerer mellom fagfeltene.

I tabell 5.2 vises resultatene fra tre regresjonsmodeller. I den første er overordnet tilfredshet avhengig variabel mens de ulike fagfeltene er kodet som et sett av dummyvariabler hvor helse- og sosialfag er referansekategori. Koeffisientene som vises er avvik i gjennomsnittsverdi sammenliknet med helse- og sosialfag. Resultatene er i tråd med forskjellene vi har observert over. Dersom man studerer tekniske fag, er man tilbøyelig til å svare nesten en svarkategori lavere enn om man studerer helse- og sosialfag.

I modell 2 er det kontrollert for individvariablene kjønn, alder og hvilket semester studenten går ved. Hvilket semester studenten er på ser ut til å ha relativt stor effekt på tilfredsheten. Jo tidligere i studiet en student er, jo mer fornøyd er han/hun med utdanningstilbudet. Alder har også en effekt; eldre studenter er mer fornøyd enn yngre. Forskjellene er imidlertid ikke veldig store. Man må opp i store aldersforskjeller for å finne substansielle forskjeller. Forskjellen mellom en 50-åring og en 20-åring vil være på litt over 0,3. Menn tenderer også til å være noe mer tilfredse enn kvinner, men denne forskjellen er liten og dermed av lite substansiell betydning. Når variablene i modell 3 inkluderes (se beskrivelse under), så er ikke forskjellen mellom menn og kvinner statistisk signifikant lenger. Ved å kontrollere for disse variablene endres forskjellene mellom fagfeltene noe. Forskjellene mellom helse- og sosialfag og tekniske fag blir noe mindre. Dette kommer i all hovedsak av at det er flere studenter på senere semestre i tekniske fag. Det samme forklarer endringen i tilfredshet mellom helse- og sosialfagene og de kreative fagene.

I modell tre kontrolleres det i tillegg for en del kjennetegn ved utdanningstilbudene. Dette er variabler som sier noe om hvorvidt studiet gis på heltid, om det er en privat eller offentlig fagskoletilbyder og studiets omfang målt i studiepoeng⁹. Studenter på heltidsstudier ser ut til å være noe mindre fornøyd med utdanningstilbudene sine enn studenter på deltidstudier. Forskjellen er imidlertid ikke stor og er så vidt statistisk signifikant. Når det gjelder sektortilhørighet, så ser studenter på private fagskoler ut til å være mindre fornøyd enn studenter på offentlige fagskoler. Dette kan primært forklares av forskjeller mellom offentlige og private fagskoler innenfor helse- og sosialfag. Studentene i dette

---

⁹ Vi har også forsøkt å kontrollere for undervisningsform og institusjonsstørrelse. Disse variablene påvirker ikke studentenes tilfredshet og har derfor blitt tatt ut av regresjonsanalysen som presenteres her.

fagfeltet er uansett svært fornøyde noe som gjør at forskjellen mellom sektorene blir mindre viktig. Innenfor andre fagfelt er ikke sektortilhørighet spesielt relevant fordi de andre fagfeltene er dominert av enten offentlige eller private fagskoler. Det er derfor heller ikke mulig å bruke denne variabelen til å forklare forskjeller mellom fagfelt.

Tabell 5.2: Regresjonsanalyser – Overordnet tilfredshet er avhengig variabel

	Modell 1	Modell 2	Modell 3
<i>Fagfelt</i> (ref: Helse- og sosial)			
Kreative fag	-0.303 ^{***} [-0.407,-0.199]	-0.122 [*] [-0.239,-0.006]	0.223 ^{**} [0.061,0.386]
Pedagogikk	-0.007 [-0.307,0.293]	-0.116 [-0.413,0.180]	-0.099 [-0.400,0.202]
Tekniske fag	-0.841 ^{***} [-0.920,-0.761]	-0.740 ^{***} [-0.857,-0.624]	-0.577 ^{***} [-0.730,-0.424]
Primærnæring	-0.299 [*] [-0.587,-0.010]	-0.335 [*] [-0.623,-0.047]	-0.379 ^{**} [-0.668,-0.090]
Samferdsel og sikkerhet	-0.675 ^{***} [-0.815,-0.535]	-0.605 ^{***} [-0.763,-0.447]	-0.586 ^{***} [-0.778,-0.394]
Mediefag	-0.683 ^{***} [-0.939,-0.427]	-0.524 ^{***} [-0.788,-0.259]	-0.136 [-0.428,0.156]
Økonomi og administrasjon	-0.314 ^{***} [-0.438,-0.190]	-0.351 ^{***} [-0.478,-0.223]	-0.282 ^{***} [-0.430,-0.133]
<i>Kjønn</i> (mann = 1)		0.099 [*] [0.009,0.188]	0.081 [-0.009,0.170]
<i>Alder</i> (19-78)		0.011 ^{***} [0.008,0.015]	0.008 ^{***} [0.005,0.018]
<i>Semester</i> (1-5)		-0.150 ^{***} [-0.179,-0.121]	-0.146 ^{***} [-0.177,-0.116]
<i>Studieprogresjon</i> (heltid = 1)			-0.101 [*] [-0.187,-0.016]
<i>Sektor</i> (privat = 1)			-0.199 ^{***} [-0.291,-0.108]
<i>Studiepoeng</i> (ref: 120 studiepoeng)			
30 studiepoeng			0.288 ^{***} [0.116,0.459]
60 studiepoeng			0.236 ^{***} [0.119,0.353]
90 studiepoeng			0.904 ^{***} [0.628,1.181]
Konstant	4.549 ^{***} [4.483,4.615]	4.385 ^{***} [4.197,4.573]	4.384 ^{***} [4.147,4.622]
<i>N</i>	4524	4524	4524
<i>R</i> ²	0.101	0.127	0.142

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$ – 95 % konfidensintervall i klammene

Studiens omfang har også betydning for studentenes tilfredshet. Det er her spesielt viktig å merke seg forskjellen mellom studier på 120 (referansekategori) og studier på 60 studiepoeng. Studenter på

utdanningstilbud på 60 studiepoeng er noe mer tilfredse enn studenter på utdanningstilbud på 120. Som nevnt over er helse- og sosialfagene nesten utelukkende på 60 studiepoeng, mens de tekniske fagene nesten utelukkende på 120 studiepoeng. I tillegg er det en del heltidsutdanninger blant tekniske fag, noe det ikke er blant helse- og sosialfagene. Effekten som disse variablene har på studentenes tilfredshet gjør forskjellen mellom helse- og sosialfag og tekniske fag enda mindre. I tabellen kan man se at forskjellen i gjennomsnittsverdi har gått ned med cirka 0,3 når alle kontrollvariablene er tatt med. Samtidig er det fortsatt en substansiell forskjell i tilfredshet på cirka 0,6 mellom studenter i disse to fagfeltene. Dette bør derfor være fokus for framtidige analyser av resultatene fra denne undersøkelsen.

Et annet interessant funn etter at alle kontrollvariablene er lagt til, er at de kreative fagene ser ut til å være fagfeltet med de mest tilfredse studentene. Fra å ha en gjennomsnittsverdi på 0,3 lavere enn helse- og sosialfagene predikerer modellen at de kreative fagene ville hatt en snittverdi på 0,2 over helse- og sosialfagene når det tas hensyn til de faktorene som det er kontrollert for i modell 3.

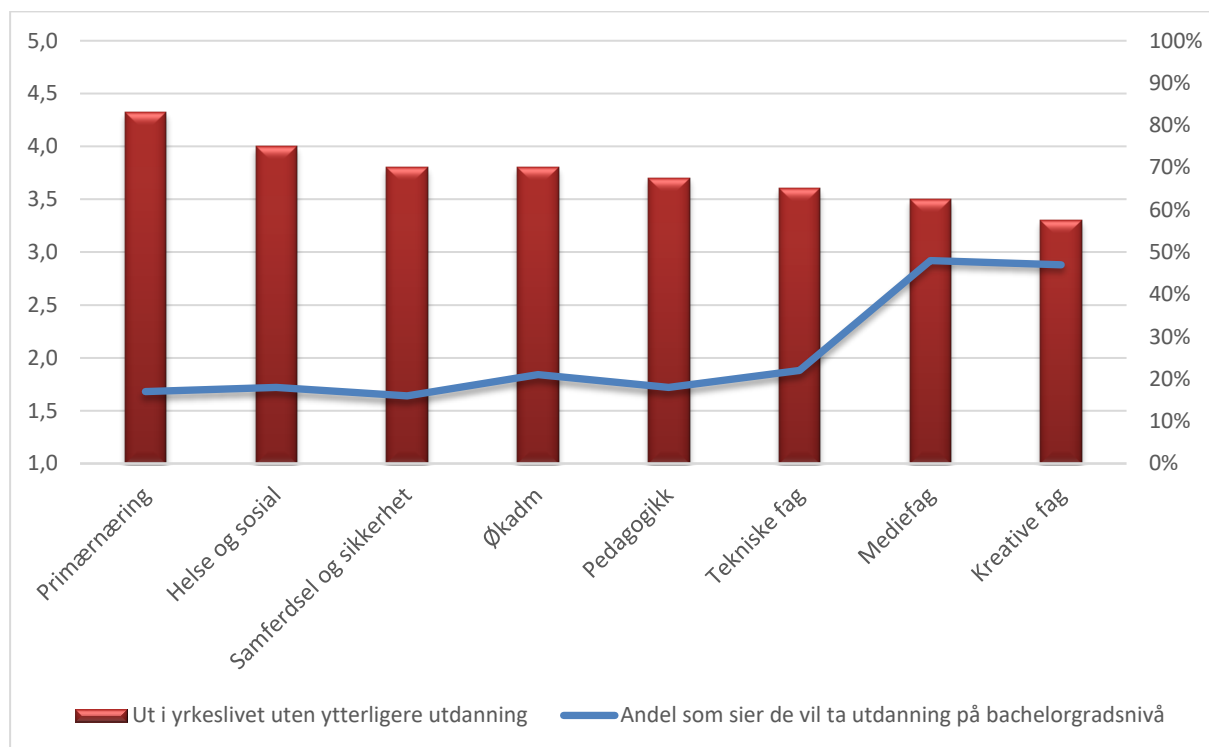
5.3 Arbeidslivsrelevans, arbeidserfaring og videre utdanningsplaner

Arbeidslivsrelevans står sentralt i fagskoleutdanningen. Spørsmålene om utdanningstilbudene gir kompetanse som er viktig i arbeidslivet og om de har godt samarbeid med arbeidslivet er like de som stilles til universitets- og høyskolestudentene. På disse spørsmålene svarer fagskole- og universitets- og høyskolestudentene ganske likt. Med fokuset på arbeidslivsrelevans i fagskolestudiene kan man spørre seg hvorfor de ikke er mer positive til dette enn studenter på universitetene og høyskolene, hvor relevans for videre utdanning også har en betydning i mange fag. Ett svar her er at begge studentgrupper jevnt over er godt fornøyde med arbeidslivsrelevansen. Samtidig vet vi også at mange av fagskolestudentene har omfattende relevant arbeidserfaring og derfor kanskje har større forutsetning for å svare på spørsmål om arbeidslivsrelevans. I og med at vi har spurt fagskolestudentene om erfaring fra arbeidslivet og sett at det er en viss variasjon i dette, så er det mulig å se på om denne arbeidserfaringen har noe å si for hvordan fagskolestudentene svarer på spørsmålene om arbeidslivsrelevans. Vi har derfor gjort noen regresjonsanalyser (resultatene er ikke vist her). Disse viser imidlertid at det ikke er noe substansielle forskjeller i vurdering av arbeidslivsrelevansen avhengig av arbeidserfaringen. I og med at denne analysen kun er gjennomført på fagskolestudenter så kan det fortsatt være en mulighet for at dette kan ha betydning når man sammenlikner med universitets- og høyskolestudenter.

Det som ser ut til å ha noe å si for hvordan man vurderer arbeidslivsrelevansen er hvilket semester studenten er på i studiet sitt. Jo lenger en student går på et studium, jo mindre fornøyd blir han/hun med arbeidslivsrelevansen. Dette er imidlertid den samme trenden som vi ser i andre spørsmål, blant annet i spørsmålet om overordnet tilfredshet (se kapittel 5.2).

I det siste spørsmålet under temaet arbeidslivsrelevans blir studentene spurt om studiet de går på gir kompetanse som gjør at man kan gå rett ut i yrkeslivet uten ytterligere utdanning. Over 60 % svarer at studiet i all hovedsak gjør dette, mens nærmere 20 % mener at studiet i mindre grad gjør dette. Dette spørsmålet er sterkt koblet til definisjonen av fagskoleutdanning gitt § 4 i fagskoleloven. Her står det at «Fagskoleutdanning gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæringsiltak.» Enkelte studenter mener tydeligvis ikke at utdanningen de går på gjør nettopp dette. Samtidig trenger ikke dette bety at utdanningen de går på ikke forbereder studentene til yrkeslivet. Det kan være at enkelte studenter har en annen oppfatning av hva som er relevant yrkesliv, eller hva de skal bruke utdanningen til, enn det som er tenkt fra institusjonens side. Det kan også være at

relevansen i liten grad har blitt tydeliggjort for studentene. Det kan imidlertid være interessant å se nærmere på hvorvidt svarene på dette spørsmålet varierer mellom fagfelt. I undersøkelsen stilte vi også spørsmål om studentene hadde planer om å ta ytterligere utdanning etter fagskoleutdanningen. Det vil være grunn til å tro at studenter som planlegger å ta mer utdanning i mindre grad er opptatt av hvorvidt utdanningen gir kompetanse som gjør at man kan gå rett ut i arbeidslivet. I figur 5.2 vises svarene på begge disse spørsmålene fordelt på fagfeltene.

Figur 5.2: Gjennomsnittsverdier på spørsmål om utdanningstilbudet studentene går på gir kompetanse som gjør at man kan gå rett ut i arbeidslivet (røde stolper og 1–5-skala til venstre) og andelen studenter som svarer at de ønsker å ta utdanning på bachelornivå eller høyere nivå på universiteter og høyskoler (blå linje og skala 0-100 % til høyre). Figuren viser fordeling på fagfeltnivå.

De røde stolpene viser gjennomsnittsverdiene på spørsmålet om utdanningen gir kompetanse som gjør at man kan gå rett ut i arbeidslivet. Fagfeltene er sortert etter gjennomsnittsverdiene på dette spørsmålet. Linjen viser prosentandelen som svarer at de ønsker å ta utdanning på bachelornivå eller på høyere nivåer. For fagfeltene fra primærnæringsfag til tekniske fag er det kun mindre forskjeller i andelen som ønsker å ta utdanning utover fagskoleutdanning. Blant studentene på mediefag og kreative er det imidlertid en stor andel som planlegger å ta ytterligere utdanning. Ikke overraskende er dette også de to fagfeltene hvor studentene i minst grad vurderer at studiet de går på gir kompetanse som gjør at man kan gå rett ut i yrkeslivet uten ytterligere utdanning. For disse fagfeltene kan derfor lavere tilfredshet med arbeidslivsrelevansen delvis forklares ved at studentene har andre planer enn å gå ut i arbeidslivet. Det er mer bekymringsfullt at studentene på tekniske fag er mindre positive til arbeidslivsrelevansen enn studentene i de fleste andre fagfeltene fordi andelen som ønsker å studere videre ikke er spesielt høy her.